١٩٢١

یادی هێمن

١٩٨٦

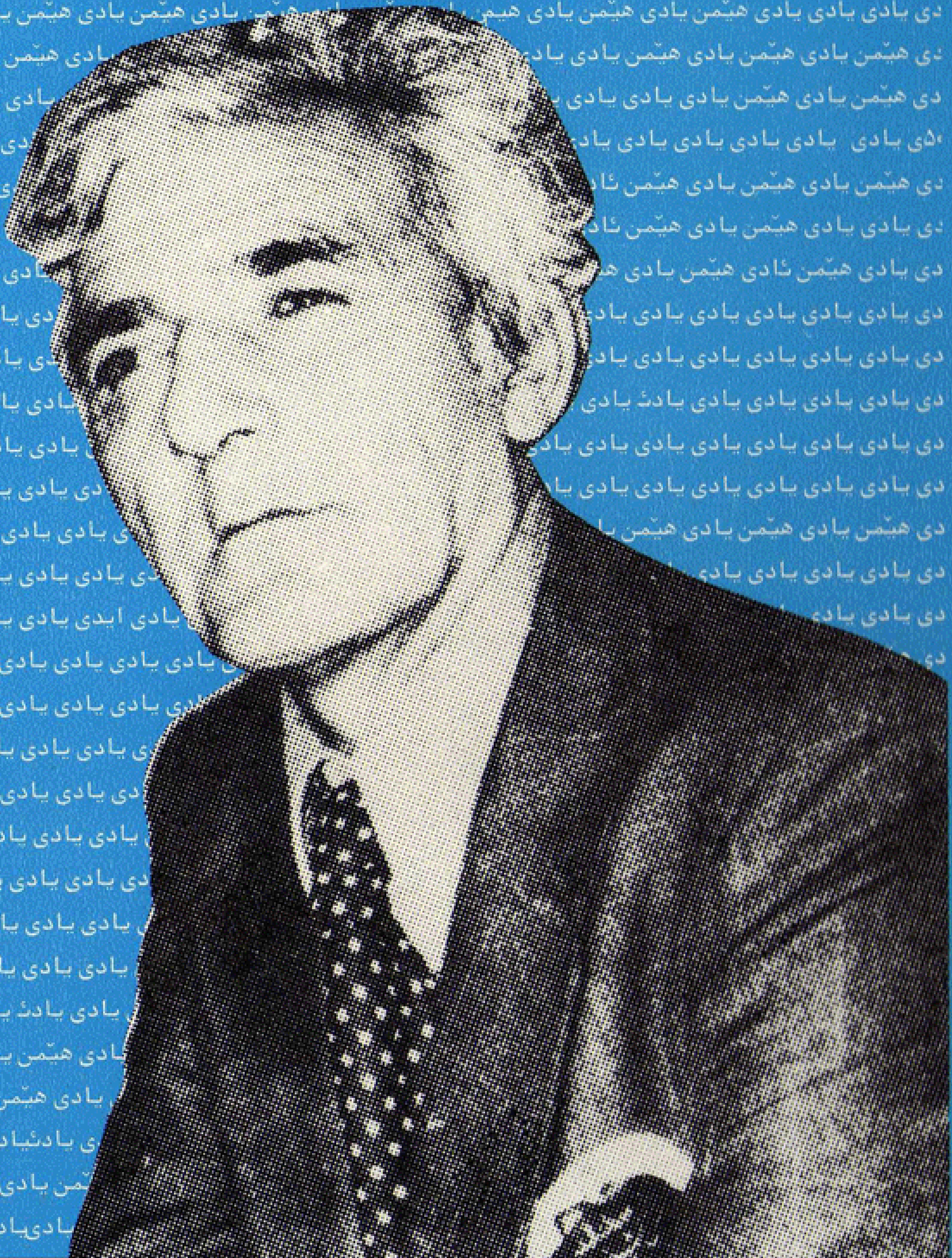

کەریمی حسامی

١٩٨٧

YADI HÊMIN

نه ماون بێکەس و کۆران عه زیزان
که شیعری شینی هێمن دابرێژن
گوڵی قرمێسك وعەتری شیعری تازه
به سەر خاکی مه زاریدا بڕێژن
مریدانی پەرۆشی پیری کـــــه وره
شیاوی ناوی بـه رزی وی، چ بێژن

KERIM HUSSAMI

1987

نـرخی ۳۰ کرۆنی سوێدیه

یـــادی هێمن

کەریمی حسـامی

لەچاپدانەوەی بەدەستی خـاوەنیەتی

سـوئێد ١٩٨٧

نـــرخی ٣٠ کرونی سوئێده

لـە بلاو کـراوه کانـی " سـه ر ده مـی نـوێ"

www.kerimhisami.com

پێشەکی

خاکەلێوەی ئەوسال، سالێك بە سەر کۆچی دوایي یەکێك لە شاعیرە بە ناو بانگەکانی سەردەمی کوردستان تێ دەپەری.

ـ هێمن موکریانی .

هێمن کێ بوو ؟

نامەوێ باسی ژیانی هێمن بکەم . چونکە هەرچی بینووسم ناتوانم رووکاری راستەقینەی ژیان و کردەوەکانی هێمن بێنمە سەر کاغەزو خوێنەرانی بەرێزی پێ تێرو تەسەل بکەم ناتوانم هونەری شاعیری هێمن بکەمە تابلۆیەك و بە خەڵکی نیشان بدەم. هەرچی بینووسم ناگاتە ئەوەی کە خۆی لە پێشەکی تاریك و رووندا نووسیویەتی و گەلێك لە هاونیشتمانان خوێندویانەتەوە .

لە سەر ژیانی هێمن و شیعرەکانی ئەو ، لە کاتی ژیانیدا

www.kerimbisani.com

یان پاش کۆچی دوایی گەلیك شت نووسراون و زۆر قسە کراون . ئەگەر بێت و هەموو ئەو شتانەی لەسەر هێمن نووسراون کۆیان بکەمەوە ، لە لایەك دەبن بە دووپاتە کردنەوەی نوووسراوەکانی خەلك و لە لایەکی دیکەش بە قەولی فارس : " مەسنەوی هەوت باتمانی کاغەز دەوێ " . یان وەك خۆی لە پێشەکی تاریك و روون دا دەلێ : " ئەگەر ژیانی ئەو چەند سالەم بنووسم خۆی سەدان لاپەرە کاغەز بەشی ناکا ".

بەلام دیسان بە بۆنەی تێپەر بوونی سالیك بە سەر کوچی دوایی شاعیرو نووسەرو کوردی زانی مەزنی کورد **ماموّستا هێمن**دا لەم نووسراوە کورتەدا ئاوڕ وەسەر هێندی بەلگەو نووسراوە بدەمەوەو بۆ ناساندنی ئەو شاعیرە مەزنە کەلکیان لێ وەربگرم . پاشان هێندیك بیرەوەری خۆم لەگەل هێمن و هێندی قسە خوشەکانی بگێرمەوە . بەگوێرەی توانا ویستوومە گەشتێك بە نێو تاریك و روون دا بکەم و شعیرەکانی ماموستا هێمن لەگەڵ هەل و مەرجی ژیان و خەباتی گەلی کورد لە ماوەیەکی دیاریکراودا ، بەراورد بکەم . دیارە بەو مانایە نیە کە شعیرەکانی هێمن پر بە پێستیان شی کراونەوە و باری لێکولینەوەی زانستیان پێدراوە . چەند نامەیەکی جوان و شیرین و بەتامی ماموّستا هێمن کە بۆ خۆم و بۆ چەند برادەریکی نووسیوەو دەقەکەیان لای من پارێزراوە، بیکەمە تام و چێژی ئەم نووسراوە کورتەیە .

www.kermihisami.com

پاشان دەقی هێندیك لەو نامانە بلاو بکەمەوە کە لـــــــە کوردستانی عیراق لە لایەن روناکبیران و لاوان و خوێندکارو قوتابیان بۆ شاعیری مەزنی کورد نووسراون • ئەو نامانـــە حیکایەتێکیان هەیە • ماموٚستا هێمن ئەو نامانەی کـــــۆ کردبونەوە • سالی ١٩٧٨ وردە وردە لە بەغدا جێمان پێ لەق دەبوو • خەریك بوو بلاوەی بکەین ، یان بلاوەمان پێ بکری • ماموٚستا هێمن داوای لێ کردم کارێکی وابکەم ئەو نامانـــە بپارێزرێن و رۆژی خۆی بلاو بکرێنەوە • منیش لە رێگـــــای دۆست و برادەرانەوە نامەکانم لەگەل کتیبەکانی خـــــۆم ناردەوە بولغاریا • پاشان ماموٚستا گوتی : " ئەگـــــــەر نەگەیشتنەوە دەستی خۆم و نەگەیشتم بلاویان بکەمەوە تکایـە هەموان بلاو بکەوە • دەزانم هەمانمان دەنێژی ، هەر بۆیـــە رەسمی هەموانت وەرگرتوە کە پاش مردن لە سەریان بنووسی جا خۆت و قەلەمە کوێتت " •

ئەم نامانە یەك لە سەدی رێزو ئیحترام و خۆشەویستـــی هێمن لە نێو خەلکی کورد نیشان دەدەن • بەراستــــــــی خۆشەویستی هێمن گەلیك لەوە زیاتر بوو کە لـــــە وزەی نووسین دا بێ و یان تۆمەتی چەند کەسیك و رەشەی بـــای زەمانە بتوانێ کزی بکاو لە رەگ و ریشەی دەر بێنی •

www.kerimhisami.com

شاعیری گەل

دوکتور عبد الرحمنی قاسملو لە وتارێک دا کە بۆ پێشەکی **تاریک و روونی** نووسیوە دەڵێ :

" ئەو رۆ هەرکەس لە ئەدەبی کوردی شارەزا بێ ، ناوی هێمنی بیستوە . شیعرەکانی خوێندوتەوەو بێگومان دەزانێ کە هێمن یەکیک لە شاعیرە هەرە بەرزەکانی کوردی سەردەمی ئێمەیە ... شیعری هێمن ... لە ناو کۆمەلانی خەلکی کوردستاندا بلاو بۆتەوەو لە دلی هەموو کوردیکی دلسۆز و نیشتمانپەروەر کاریگەر بوەو ئەوانی بەرەو خەبات لە پێناوی رزگاری گەلی کورد دا هان داوە ... هێمن لە شیعری خۆیدا ... لە مافی خوراوی گەل دیفاع دەکا ، ئارەزوی ئەوەیە کورد هەرچی زووتر لە ستەمی نەتەوایەتی رزگار ببێ ... هێمن نەتەوەکەی خۆی خۆش دەوێ، لەوەش زیاتر نەتەوەی خۆی دەپەرستێ... هێمن تەماشاچی نیە و ناتوانێ تەماشاچی بمێنێتەوە . بە هەموو هێزی خۆیەوە ،بە شیعرو بە نووسین هەنگاوی ناوەتە ناو مەیدانی خەبات و تا سەر بەرەو ئاسۆی رون تا ترۆپکی رزگار بون یاریدەی گەلی خۆی دەدا . هێمنی شاعیر لە هێمنی خەباتکەر جیا

www.kerimhisami.com

ناکرێتەوە ... شیعرەکانی پرە لە هیواو ئاوات بۆ سەر-کەوتن و نیشتمانپەروەران بۆ تیکوشان هان دەدا ... شیعری کۆمەلایەتی و شورشگیری چ لە باری ناوەروك و چ لە باری شێوەوە ، گەیاندوتە پلەیەکی بەرزی ئەوتۆ کە کەمتر شاعیری کوردی گەیشتوتێ ... هێمن شاعیرێکی ریئالیستە،ریئالیز-می رەخنەگەرانە لە ناوەروکی شعیرەکانی هێمن دا بە تەواوی بەر چاو دەکەوێ ... هێمن دەیەوێ ژن بەر لە هەموو شتیك خاوەنی مافی ئینسانی خۆی بێ و زور جار دژی زورداری و بێ حورمەتی نیسبەت بە ژن دەنگی خۆی هەل دێنێ ... زمانی هێمن نمونەی بەرزی زمانی ئەدەبی کوری یەو بێگومان لە پێك هێنانی زمانی پەسەندکراو (ستاندارد)ی کوردی دا تەئسیری هەبوە ... هێندی شیعری هێمن گەیشتۆتە پلەی هەرە بەرزی ئەدەبی کوردی ... ئەوەی هێمن لەسەر گۆران دەیلێ لەسەر خۆشی راستە : تاکی لە جوانی پەرستیدا کەمە ، وشە لە دەستی دا وەك مێو وایە، دل تەرە ، خۆش خەیالە و ناسك بینە ، بە هونەرەو شارەزا و وشە رەنگینە .)

کاکەی فەلاح شاعیرو نووسەرو گەورە پیاوی ولاتەکەمان لە لاپەرەی رۆژنامەی هاوکاری چاپی بەغدا دا لە سەر هێمن دەنووسێ :

" **هێمن موکریانی** شاعیری کوردپەروەرو مرۆڤ ویست و جوانی پەرست و ئاوارەمان ، یەکێکە لەم شاعیرە

www.kerimbisani.com

هەڵکەوتوانەی ئەم سەردەمەمان کە وەك بلبلیکی خۆش خوێن بە سەر لقی بەرزی هونەری شیعری کوردیەوە بەستـــــەی بەسوز بە سەر ئاوات و هیوای دوا رۆژی کوردو خەبـــــات و جوانی و ئاوارەیيدا دەخوێنی • ئەگەر بروانینە سەرجەمـی شیعرە سیاسیەکانی ، ئەبینین گەوهەری بروا بە سەرکەوتنـی کورد لە دوو توێي هەموو بەیتەکانا ئەدرەوشێتەوە تەنانـەت لەو بەیتەشدا :

" تا بە داسی دەسی ئەو پالە بەکارەی کوردی

درك و دالی سەرە ری گشتی نەدروێن دەگریم "

وە نەبێ تەنها بریتی بێ لە خەم و گریانێکی بە کوڵ، یـــان هەڵوێستی لا تەریکی بێ بەرامبەر چینە زەبوونەکان : ئـەم شیعرە جگە لەوەی کە گەرمەشینێکی بەسۆزەو چەند تابلویەکی بلێسەدارە هەستی شاعیرو بروای شاعیرمان بەسەرکەوتنـــی کورد وەك رۆژی روناك پێشان ئەدات ، شاعیـــــــر وەك هونەرمەندیکی خاوەن بروا لەم شیعرەدا تەواو وەستایانـە ئەرکی شاعیرانەی خۆی بەجێ هێناوە) •

وەك لەپێشدا گوتمان باسی هونەرو شیعری هێمن بـــە نووسینی چەند لاپەرە نابرێتەوە، لێرەدا تەنیا مەبەســـت ئەوەیە یادی بکەین لەبیرمان نەچێتەوە • بەتایبەت حەق نیە من لەبیری بەرمەوە • بێجگە لە ناسیاری پێشوی ولات ، لــە دەربەدەری دا • حەوت سالی رەبەق بەلکو پتریش پێکــــەوە ژیاین • لە خانویەك دا دانیشتن و خواردن و خواردنــــەوەو

www.kurdnisam.com

نووسین و کاری سیاسی و گاڵتەو گەپمان پێکەوە بوو .

هێمن تورە بوو ، دڵ ناسك بوو ، قسە خوش بوو ، جاری وا هەبوو دوو سەعات هەموومان بە قسەکانی ئەو دەگەشاینەوەو خەم و خەیالی ئاوارەیی و تەنانەت بیری سیاسیشمان وەلا دەنا . لە ئەدەبی فارسی دا فرە شارەزا بوو . زۆری خوێندبووە . زۆر جار لە باری ئەدەب و ئەدەبیاتی فارسی باسێکی بۆ دەکردینەوە کە ئێمە سەرمان سور دەما . زور جار دەمان گوت : ئەو دم و پلە بۆیە نابێ ئەو شیعرانە دابنێ و ئەو قسە خۆشانە بکا .

لە باری پاك و خاوێنی و تەرو تەمیزیەوە عەرەبی دەشتێ بوو . مەلا عەولای حەیاکی دەیگوت : " ئەگەر قینوو لە کەسێك هەستا ئەوەندە بەسە بڵێن : " بەری پێی هێمنی بە گۆری بابی " . ژورەکەی دەت گوت شەرە پشیلەی تێدا کراوە . کاغەزو کتیب بە سەر یەك دا بلاو دەبون و چەند کراس و چاکەت و پاتوڵ و کەوش لە گۆرێ دەکەوتن .

ماموستا هێمن قەت بە رێك و پێکی لیباسی دانەدەکەند ئەگەر دەچووە ژورەکەی خۆی وەك مار لە تۆلك بێتە دەر کراس و شالوار و چاکەت و بالتۆی پێکەوە دادەگەندن و فرێی دەدان . زۆر جار دەچوم ژورەکەم بۆ هەڵ دەوێژارد . خالیدم دەنارد ژورەکەی خاوێن دەکردەوە ، دەیشوشت ، بەلام پاش سەعاتیك وەك خۆی لێ دەهاتەوە .

سیغاری لە دەستی نەدەکەوت . هەمیشە چەند ژێرسیغار

لە گۆڕێ بوون بەلام قەت نەبوو سووتووی جغارە لە عەرزی فڕێ نەدا، ئەو ماوەیە کە لە بەغدا دەژیاین ، ماموستا هێمن چەند دەست پێ خەقی سووتاند • شەو دەیخواردەوە ، بەلادا - دەکەوت ، سیغارەکەی دەکەوتە سەر لێفەو دوشەگان ، ئاگریان دەگرت ، ماموستا دەر دەپەری • لێفەو دۆشەگمان بۆ دەگریەوە • خواردنەوەی هێمن هەر وەك شیعرەکانی لە تەعریف کردن نایە • سەید رەسووی بابی گەورە دەیگوت :

" ماموستا هێمن بە خواردنەوە سەرخۆش نابێ ، هەر بە دیتنی شوشەکەی سەرخۆشە " لە سەر ئارەق خواردنەوە زۆر جار سەرکۆنەم دەکرد • دەیگوت : " تۆ لەوە گەرێ • ناتەوی مەقالەت بۆ بنووسم ، دەینووسم ئیتر چی دیکەت دەوێ ؟ "

زۆر بەداخەوە قسە خوشەکانی هێمن کۆنەکرانەوەو لە بیر نەماون • جارێك دەستەی نووسەرانی "کوردستان" باسی ئەوەی دەکرد کە خەبەر بدەین لە ئیرانەوە دەنگو باسی ولاتمان بۆ بنێرن لە روژنامەدا بلاوی کەینەوە •

ماموستا هێمن گوتی : " کورە ئەوەی ناوێنا • ئێستا دادەنیشم دەنگو باستان بۆ دەنووسم کە تەلاقی لە سەر بخۆن هەر ئێستا لە ئیرانەوە گەیشتوە •

حەمەدەمینی سراجی گوتی : " ماموستا چۆن شتی وا دەبێ ، ئێمە دەبێ شتی راست لە روژنامەکەدا بنووسین • "

- پیاو حەمەدەمین شەرافەتیش ئەندازەی هەیە ! "

جارێك باسی مەعاشی بڕادەران دەکرا •

مەلا عەولای حەیاکی کە هەمیشە دەکروزاوەو ئێرەیي بە ژیانی برادەران دەبرد گوتی : " ماموٚستا هیٚمن بە تاقی تەنیایە ، لە خانوی حیزب دا دەژی ، هیچ خەرجی نیە ، مەعاشی وی زوٚرە " .
دوکتور قاسملو گوتی : " ماموستا هیمن شاعیرە، خەلك دەناسێ خەرجی زورە ، نابێ بێ پول بێ " . مەلا عەولا لێی نەدەبریەوە . هیٚمن تورە بوو گوتی : " بابم ماموٚستا ، توٚ وەك كەڵە شێر رۆژی چەند جار بە مەلا ژن دا دەفسی . من مەلا ژنم نیە، دەبێ هەولی دیکە بدەم . ئەویش پارەی دەوێ " .
ئەو ماوەی لە عیراق بوین قەت خوٚمان بە غەریب و بە ئاوارە نەزانی . نەك لە بەر ژیانی خوٚش ، بەڵکو لە بەر پیاوەتی و هەستی برایەتی و هاودەردی و میوانداری برا کوردەکانی کوردستانی خواروو . نالیٚم رۆژ، بەلام حەوتوو نەبوو ئێمە لە مالی یەکیك لەو براکوردانەی دانیشتوی بەغدا بانگێشتن نەکرێین . دیار بوو قەتیش بێ خواردنەوە نەبوو . بە گوێرەی دابێ وێ بێجگە لە مەزەی زوٚر، هەمیشە نوٚکاو هەر هەبوو . مەلا عەولای حەیاکیش دەهات ، ئارەقی نەدەخواردەوە ، بەلام ملی دەبەر نوٚك خواردن دەناو مەزەی هەل دەوێژارد . جارێك ماموٚستا هیٚمن دەستی گرت و گوتی : " بابم ماموٚستا ئەم مەزەیە بوٚ ئارەق دانراوە . توٚ ئارەق ناخوٚیەوە، مەزەکەم لێ خەلاس مەکە . مندالەکانی منیش بە میوانی هاتبوونە بەغدا ئەو شەوەی ئەوانیش بانگ کرابوون

زۆر پێ گەنین ، ئێستاش کورەکەم زور جار بە خوشکی دەلێ : "شلێر نەبی بە مەلا عەولا ، مەزەکەی هەموو بخۆی " .

بۆ کاری سیاسی ناوی نەهێنیمان بۆ برادەران دادەنا . کە نۆرەی مەلا عەولای هات ، ماموستا هیمن گوتی : " **نۆک - خۆر** پر بە پیستیەتی " پەسەندکرا لە نووسراوەکانی حیزبیدا ناوی نهێنی مەلا عەولای حەیاکی **نۆک خۆر** بوو.

زۆر جار لەگەل ماموّستا هێمن دەچوینە گەران و دەچوینە کۆری زانیاری کوردی. ماموّستا هێمن ئەندامی ئیفتیخاری و ئەندامی کۆمیتەی دانانی وشەی کوردی بوو. کەمتر تاقەتی هەبوو کۆت و شالوار دەبەر بکا . گەرمای بەغدا ،کراسێك و شالوارێك و سیغارو شقارتە . جاری واش هەبوو قیت و قۆز خۆی دەرازاندەوە ، بە پتیّ خۆی دەتەکاند.

جارێك پێکەوە چوینە کۆری زانیاری کوردی. کە وەژور کەوتین پیاویکی وێچوو، بۆشناخ و بە دیمەن ،لەوێ دانیشتبوو. ماموستا مەلا شوکر هەستاو بە خێرهاتنی کردین ، پاشان گوتی : " ئەوە دوکتور عبد الرحمان و خەلکی سولیمانییە روی دە ئێمەش کردو گوتی : " ئەوە ماموّستا هێمن شاعیری گەورەی کوردەو ئەوەشیان کەریمی حیسامییە " . دانیشتین. دوکتور عبد الرحمانی بۆشناغ و بەدیمەن، روی لەمن کردو بە هێمنی دانام . بەخێرهاتنێکی گەرم و گوتی :" زۆر دەمێکە بە ئاواتم چاوم پێت بکەوێ . شیعرەکانم خوێندونەوە ، هەر بژی" . نیزیکەی چارەگە سەعاتێك قسەی کردو لێي نەدەبریەوە

www.kerimhisami.com

منيش تەنيا " بەلێ " يەكم بۆ دەگوتو سەرم بۆ رادەوەشاند٠
ماموّستا هێمن پیشی دەخواردەوەو سیغاری بۆ دەكێشا ٠
كابرا زۆری قسە كردو پاشان هەستا رۆیشت ٠ ماموّستا هێمن
راست بووە و بە توڕەیي روی كردە مەلا شوكر :

ـ ئەوەتا ٠٠٠ ئەوە دوكتورەكەتانە پێت گوت ئەوە هێمنە بەلاّم
كاك كەریمی سوئال پێچ كردوە ٠

مەلا شوكر گوتی :

ـ نا حەقی نیە پێی وایە خاوەنی ئەو شیعرانە دەبێ وەك
كاك كەریم پاك و خاوین و وەئینسانان بچێ ٠ چوزانێ هێمن
وەك پەڕۆ كۆن تولاّوەتەوە "٠

جارێك چوبوینە كۆیە ٠ ماموستا مەجید ئاسنگەر لە
كەبابخانەیەك بانگی كردبوین ٠ تازە شیعری نالەی جودایی
بلاو ببۆوەو دەنگی دابۆوە، لاوەكانی كۆیە زانیبویان هێمن
هاتۆتە كۆیەو لەو كەبابخانەیە ٠ كوریكی گەنج وەژور كەوت ٠
راست هات دەستی لە دەستی من ناو گوتی : " ماموّستا گیان
بە دیتنت سەرفیرازم ٠ ئەوشۆ لەگەل چەند برادەر هەر **نالەی
جودایی مان** خۆێندوتەوە ٠ هاتوم بزانم تەشریفت لە كۆی
دەبێ، دەمانەوێ بێنە لات برێك قسەمان بۆ بكەی "٠ گوتم
زۆر سپاس، ئێمە ئێستا سەفەر دەكەین بۆ جارێكی دیكە بێ ٠
كورەكە رۆیشت، گەلێك پێكەنین، ماموّستا هێمن گوتی : چاك
چاكت كرد ، توشی قسان ببام كەباب ئەوەندەش نەدەما ٠

مەلا عەولای حەیاكی ئارەقی نەدەخواردەوە ٠ دوكتور

www.kerimhisami.com

قاسملو گالتەی پێ دەکردو سەری دەخستە سەر، دەی ویست پێی بخواتەوە . ماموٚستا هێمن گوتی :

ـ دوکتور لێی گەرێ، مەلا عەولا فێری ئارەق بێ لەو بەغدایە ئارەق وەگیر ناکەوێ . بزانن ئەو رێگایەی ئەو هاتوو چوی پێدا دەکا ، **باریدی** لێ وەگیر دەکەوێ ؟

لەگەل مەلا عەولای حەیاکی سەفەر.کمان کرد بۆ دەرەوە، لە پراگ میوانی دوکتور قاسملو بوین . بە شەقام دا دەگەراین . پراگ شاری کریستال و مۆروی جوانە . دوکانی مۆرووفرۆشی زۆرە . دەگەیشتینە هەر دوکانیك، مەلا عەولا رادەوەستا تەماشای مۆروانی دەکرد . کاتێك گەراینەوە گێرامانەوە . ماموٚستا هێمن گوتی : " ئەوە بارگینی منە، بارگێنیکم هەبوو بۆ مەزرایە سواری دەبوم . دەگەیشتە هەر پۆلە وێنجەیەك رادەوەستا . دەبوایە وەبەر رکێفانی بدەم تا وەرێ دەکەوێ" .

خێزانی کاك حەمەدەمینی سیراجی مندالی لە خەستەخانە بە مردویی ببوو، نێوەرو گەرمای چلّ دەرەجە خەبەریان دامێ کە مندالی بە مردویی بوە.

گوتم ماموٚستا هێمن نەچین بزانین چی لێ دەکەن و لە کوێ دەنیژن ؟ گوتی :

ـ بەراستیتە ، ئێستا گەیوە تەوە سولیمانی .

ـ سولیمانی چی ؟ لێرە لە بەغدا بە مردویی بوە .

ـ قەی ناکا، دایکی خەلکی سولیمانی‌یە ، لەگردی‌سەیوان نەیێ نای نێژن ".

قسه خۆشەکانی ماموٚستا هێمن بەداخەوە کۆ نەکرانەوەو لە کیس چون . کاتێك سالی ٧٩ لە شەری سێ مانگە رێبەرایەتی حیزبی دیموکرات لە شاری وەدەر کەوت و کشانەوەی ئیستراتیژی بەکار هێناو بە سەرکەوتوانە لە خواروی گۆرە شێر لە " **ئاشی پشکاوی** " گیرسایەوە ماموٚستا هێمنیش وەك ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی لەگەلیان بوو .

رۆژێك لە گەل دوکتور خەسرەوی و دوکتوریکی دیکە دەچنە شوێنیك و لە هەورازی زۆر ماندو دەبێ . توشی کابرایەك دەبێ هێستریکی پێیە . ماموٚستا هێمن دەلێ : ئەری برا سەودایەکم لەگەل ناکەی ؟ ئەو دوو دوکتورەت دەدەمێ هێسترەکەم دەیە .

ماموٚستا هێمن لە شیلاناوی لاقی دەشکێ رۆژێك بە شەلە شەل دەیەوی بچێتەوە بۆ مالێ، پێشمەرگەی کۆمەلە کە لەوێ بون، یەکێك رێز بۆ هێمن قائیل دەبێ و لەکۆلی دەکا بیباتەوە . کە دەیگەیێنیتەوە و دای دەنێ . ماموٚستا هێمن دەلێ : " مالت ئاوەدان بێ، ئەوە نەمردم سواری کۆمەلەش بووم ".

www.kerimhisami.com

گەشتێك بە تاریك و روون دا

لەگەڵ ماموٚستا هێمن زوٚر جار باسی شیعرو سیاسەتمان دەکرد پێم دەگوت : خوزیا دمت لە سیاسەت وەر نەدابا هەر شیعرت گوتبا و پەخشانت نووسیبا و قسەی خوٚشت کردبا .
لە وەلام دا دەیگوت : " بوٚم نەدەکرا ، سیاسەتەکە کە پێوەندی بە بەش خوراوی میلەتەکەمەوە هەیە ، هانم دەدا کە لە دەریای شیعردا مەلە بکەم ".

هێمن راستی دەکرد سەرەرای ئەوە کە شاعیرێکی جوانی پەرەست بوو ، بەلام وەك هێندی شاعیری ئاخری سەدەی نوزدەو سەرەتای سەدەی بیستەم تەنیا بە بەژن و بالای قیت و قۆز و چاوی مەست و خوماری یارو خاڵ و خەت و کولمی سورو لێوی قەیتانی هەلا نەدەگوت .

هێمن لەگەڵ ئەوەش کە لە پێ هەلاگوتن و لە باسی جوانی دا دەستێکی بالای هەبوو ، بەلام ئەو ئەرکی روون کردنەوەی کوٚمەلانی خەلك و هان دان بەرەو خەبات و تێکوشان

www.kerimbisani.com

و ئەركی زیندوو كردنەوەی ڕێبازی حاجی قادری كـــۆیـــــی وەئەستوی خۆ گرتبوو.

هێمن حەقی بوو. بە حەق ڕێبازی ڕاست و ڕەوانی خــــۆی دوزیبووە. شاعیرو نووسەری نەتەوەیەك كە لە دوایێیەكانـــــی سەدەی بیستەم دا لە هەموو مافێكی نەتەوایەتی بێبەش كرابێ، شاعیری نەتەوەیەك كە لە ژێر ستەمی نەتەوایەتی و مەترســـی تواندنەوەدا پشتی چەما بێ، چۆن دەتوانێ تەنیا بە بــەژن و بالای جوان و نازدارو لەبار هەلا بلێ؟ چۆن دەتوانی لـــــە دنیای بێ بیرو باوەڕی و ڕارایي و واز وازی دا بسوریتــەوە و گەڕ بخوا. چۆن دەتوانی چونكە " شاعیرو ئەدیبە " بــــەلای سیاسەتەوە نەچێ، چونكە شیعرەكەی ناسك و بەسوز نابـــێ. چونكە ئەدیبە؟ نابێ كاری بە چەوسانەوەی نەتەوەكەی هەبـــێ. چۆن دەتوانی لەبەر ئەوەی شاعیرە نابێ باسی سیاســـەت و نیشتمانپەروەری بكا. تەنیا شیعری بۆ شیعر بوێت و هونەری بۆ هونەر، هێندیك قسەی بێتام و وشەی قوڵمبە و كــــــەس تێ نەگەیشتوو بە ناوی شیعر بە دوای یەك دا ڕێز بكا.

هێمن لەوانە نەبوو ئەویش لە باسی جوانی و دلــــداری و ئەڤین و جوان پەرەستی دا وەستا بوو. بەلام دەیگوت:

جیا بوونەوەت دەردە، بەلام تۆش دەزانی تامی نیە

ژوان و شەو ڕاوو دلداری، ڕازو نیازی بە دیلـــــی

سەیرێكی شیعرەكانی هێمن ئەو ڕاستیەمان بۆ دەر دەخات كە ئەدەب دیاردەی قوناخەكانی خەباتی گەلەو پێوەندی بـــە

ژیانی شاعیرو پلەی تێگەیشتنی کۆمەڵ و رادەی ژیــــان و خەباتی گەلەوە هەیە .

سالی ١٩٤٢ کۆمەڵەی " **ژ ێ کاف** " دادەمــــەزرێ . هەستی نەتەوایەتی لە کوردستان وەجۆش دێ . هەوەڵین شیعری هێمن بلاو دەبێتەوە " **کوردم ئەمن** " هەرچەند لەو کاتە دا هێمن گەنج و هەرزەکارو کورە شیخ و ئاغایە ، کە ئەوانە بۆ لاویکی تازە پێگەیشتوو مەرجی تایبەتی خۆیان هەیە ، بەلام شاعیـــر " **چاوی گەزاڵ و گەردنی پر خاڵ** " وەلا دەنێ و " **لە زنجیرو تەناف و دارو بەند** " ناترسێ و ئەڤینی " **کیوو تەلان بەندەن و بەردی** " نیشتمانەکەی لە دلّی دا دەکولّی و دەلێ : **کوردم ـ ئەمن** " .

هەر لەو سەرو بەندە دا هێمن لە هوندنەوەی وتوو وێژی کچ و کور دا ، قۆناخی ژیانی کوردەواری نیشان دەدا . خۆشەویستی و دلّداری کچ و کور، لە بەرانبەر خەبات و تیکوشان دا دەخاتە پلەی دووهەم و دەلێ :

کچ : دیلی ، ژێر دەستی ، ئەسیری تاکەی ؟
رووتی ، نەداری ، فەقیــــری تــاکــــەی ؟
وەرە مەیدانــی لە رێی نیشتمـــان
بکە قوربـانـی ، سـەر و مـال و گیـــان

کـور : کچی هەموو کەس ئیمرۆ سەربەستـە
هەر حەقی کچـی کـوردە پێ پەستـــــــە

لە گوێن (ژاندارك) هەستە وەك مەردان
دوژمن وەدەر نێ لــــە خاكی كـوردان

بیری ئازادیخوازی و هەستی نەتەوایەتی پەرە دەستێنــێ . دەرەبەگ و ئاغای چەكمە رەق كە هەمیشە خزمەتكاری رێژیمی پەهلەوی بوون ، دەكەونە بەر لۆمەو لاتاو و توانجی شاعیران و كۆمەلانی خەلك . هێمن هەرچەند خۆی كورە ئاغاو فەرخـە شێخە ، بەلام لەو قوناخە دا كوتانی ئاغاو دەرەبەگ بە هـــۆی پێشكەوتنی خەباتی رزگاریخوازی كورد دەزانێ . " **ئەمـــــن دەیلێم و بێ باكم** " دەهونێتەوە .

نیانە بیری سەربەستی ، دەكەن فەخری بە ژێر دەستی
دەڕۆن هەروا بەرەو پەستی ، ئەمن دەیلێم و بێباكـــم
ئەوی ئاغایە بێكارە ، خەراپ و چەوت و لاســـارە
دزی و ڕێ گرتنی كارە ، ئەمن دەیلێم و بێ باكـــم

سالی ١٩٤٣ خەباتی گەلی كورد پەرە دەستێنێ . گوڵ و گوڵزاری كوردستان دەرازێنەوە . بەلام گوڵە مێـــــلاق و وەنەوشەی بۆن خوش بۆ ژێردەستی كورد بە پەروش و رازونیـاز دەكەن . هێمن وەك هونەرمەندیكی لێ هاتوو رازو نیازی ئـەم دوو گوڵە تۆمار دەكا . مێلاق دەڵێ :

ئەمن لە خاكی كوردان ڕواوم
بە ئاوی ساردی كانی دێـــراوم

www.kerimhisami.com

کورد وا هەژارن ، من هەژار نەبم

ئەوان داخدارن ، من دا خدارنەبم؟

وەنەوشە لە وەڵام دا دەڵێ :

کە تۆ هەناوت بۆ کوردی بۆ رەش

منیش بۆ کوردی سەرم نا لە هەش

ساڵی ١٩٤٤ گەلی کورد لە بەشێکی نیشتمانەکـــــەی دا دەسەلاتی سیاسی دەگرێتە دەست ، ئا لای کوردستان هەڵ دەکا هێمن وەها لە دەریای خەبات و ئەڤینی نیشتمان دا نوقم دەبێ لە هیچ کات و دەم و سەعاتیك دا نیشتمانی لە بیر ناچێتەوە :

لە شایی دا لە وەختی هەڵپەرینـا

لە خوشیدا لەکاتی پێکەنینـــــا

لە کۆری ماتەم و گریان و شینا

ئەمن ئەی نیشتمان تۆم هەر لەبیرە

لە کوێستانێ دەمی راوو شکارێ

لە مەزرایە کە خۆم هەلکردلەکارێ

لە جێژوانێ کە دەکوشم مەمکی یارێ

ئەمن ئەی نیشتمان تۆم هەر لەبیـــرە

ساڵی ١٩٤٥ کۆماری دیموکراتی کوردستان دادەمەزرێ . هێمن لە شیعری " **دوا رۆژی رووناك** " دا باسی رابـــــوردوی داخداری گەلی کورد دەکاو دەڵێ :

www.kerimhisami.com

لە مێژ بوو حەقی کورد دەخورا بە فیڕۆ

لە مێژ بوو کورد بوو دەیکرد شینو رۆڕۆ

گوڵستان و زەمەندی کـــــــوردەواری

بە پێی دوژمن دەبوو پێ شیل و بــۆ ژۆ

بەلام شاعیر تەنیا بە باسی رابردوو واز ناهێنێ، بـــــە دڵ گەرمیی باسی سەرکەوتنی گەل و شکانی دوژمن دەکـــــا و دەڵـێ :

لە پڕ جولاوە خەلك و تێکی رووخاند

بناخەی کۆشکی ئیستیبدادی یـــارۆ

شکا بێگانە پا لاوتی لەترســــان

کوری کورد هاتەوە دیسان هەلی تـۆ

هێمن لەم دەستە شیعرەدا رۆلەکانی گەلی کورد بۆ خەبـات و تێکوشان هان دەداو دەنووسێ :

مەوێستە ، خۆت مەگنخێنە ، مەترسە

لە فیشال و لە بوختان و لە دەمگــۆ

دەسا خۆت هەلکە ، رێ ببرە بە گورجی

بروٚ پێش بێ وچان ، لێ بخورە باژۆ

هەر لەو سالەدا بۆ هان دانی ژنی کورد بۆ مەیدانی خەبات و تێکۆشان ، هێمن بەستەی " **یادگاری شیرین** " دەهونێتەوە .

www.kerimhisami.com

شاعیر لەو کاتەدا کە بە شێوەیەکی وەستایانە برژانگی تیژو برۆی راکشاوو بەژنی بەرزو خرمەی بازنە، دەکاتە نێو ئاخن ، کوێرەوەری و بەشداری کیژی کوردیش لە کارو زەحمەت کێشاندا نیشان دەداو کیژی کورد بۆ راپەرین و خوێندن و فێر بوونی زانست و فرێ دانی پەچەو چارشێو هان دەداو دەڵێ :

کۆیلەتی باوی نەماوە ، کیژی کوردی خۆشەویست
راپەرە هەستە لە خەو ، ئاخر چ وەختی خەوتنە
دەرکە بشکێنە ، پەچە بدرێنە ، راکە مەدرەسە
چاری دەردی کوردەواری ، خوێندن هەر خوێندنە
با هەزار (زێ) و(گادەر)ە(لاوێن)ی روونیشمان هەبێ
تاکو ژن ئازاد نەبێ ، سەرچاوەکەی ژین لیخنە

ئەگەر بە وردی بروانینە ئەم کۆمەلە شیعرە سیاسیانەی کە شاعیر لەو ماوەیەدا خەلاتی بزوتنەوەی کوردایەتی و کۆماره ساواکەی مەهابادی کردوە ، دەبینین هێمن بە زمانێکی سادەو ساکاری ئەوتۆ ئاگر خۆشکەری خەباتی نەتەوایەتی و جۆشێنەری هەست و هۆشی کۆمەلانی خەلك بوە . تا رادەیەکی باش ئەو ئەرکە کۆمەلایەتی‌یەی بۆ ئەو رۆژگارە هێناوەتە دی و وەك تۆویك لە دڵ و وێژدانی خەلك دا چاندویە .

هێمن پاش تێکچوونی کۆماری دیموکراتی کوردستان و ئیعدامی پیشەوا ، توشی دەربەدەری و ناهومێدی دەبێ و لە شیعری " **رۆژگاری رەش** " دا بە پەروشەوە باسی تێشکان و

www.kerimbisani.com

لێقەوماوی دەکاو رووکاری ڕاستەقینەی ژیانی ئەو ڕۆژە نیشان دەدا و دەڵێ :

وەپاش کەوت خەباتمان، داگیراوە وەلاتمان

تێپەری ڕۆژی هاتمان،رووخاکۆشکی ئاواتمان

لە سەقزو لە بۆکان ، شین و شەپۆڕەو گریان

تێکۆشەر لەداردران، قارەمان لە ناو بران

پۆلی جوان و نەشمیلان ،دەستەی دەستماڵ تەنزیلان

ئەو ساڵ ناچن بۆ دیلان،نەنگە دیلان بۆ دیلان

بەهاری ساڵی ١٩٤٧ هێمن لە پژدەرەوە بەرەو کوێستان دەگەڕێتەوە. توشی کوێستانچی و تاول و رەشماڵ و هۆبە و هەواری کوردەواری دەبێ و "**بەهاری کوردستان**" دەهۆنێتەوە کە شاکاری ئەدەبی و گەنجینەی وشەی زمانی کوردی یە.هێمن بە شێوەیەکی بێ وێنە لە جوانی سروشت و دەشت و دەمەن و چیا و کەژو گوڵ و گوڵزاری کوردستان تابلۆیەك دەکێشێ و لەنجەو لاری کیژو کاڵ و هاتو چۆی بێری شوخ وشەنگ و فیتەو بلوێری شوان دێنێتە بەر چاو . بەلام لە سەر ئەم حالەش لێقەوماوی سیاسی و دەربەدەری کاری تێ دەکاو لە شیعری "**با بردەلە**" دا دەردو داخی خۆی دەر دەبڕێ و دەڵێ :

چ خۆشە عیشق و سەرمەستی ، چ خۆشە

چ خۆشە ژین بە سەربەستی ، چ خۆشە

www.kerimhisami.com

چ تاڵه کۆیلەتی و دیلی چ تاڵــــــە
به کەم بێ ژینی وا پڕ ئاهو ناڵــــە
لە سۆیی هێلانەکەم لەت لەت بوو جەرگم
لە تاوی کۆڵ نەمام ، نیزیکە مەرگــم
چ ئینسافه ئەمن بەو دەنگی خۆشـــم
ئەسیرو دیل و زیندانی و خەمۆشـــم

www.kerimhisami.com

هێمن لەم شیعرەدا لە گەڵ بلبول دەبێتە هاو دەردو ژان و پەژارەی خۆی بۆ دەردەخاو کوڵ و کۆی دڵی خۆی بۆ هـــەڵ دەڕێـــژێ :

منیش ئەی بلبلی بەندی وەکۆ تـــۆم
وەها دوورم لە هێلانەو گوڵی خـــۆم
منیش وەك تۆ لە کیسم چو گوڵی سور
منیش هێلانەکەم لێکراوە خاپـــــور
ژیانم پڕ لە دەردو ڕەنج و داخـــــە
ئەوە گیرساومەوە لەو کێـو و شاخـــە

بەلام هێمنی شاعیر لە سەر ئەم حالەش ورە بەر ناداو واز ناهێنێ‌و مەیدان چۆڵ ناکا :

هەتا دوژمن نەگەوزێنی لە خوێنــــم
دەخوێنــم بۆ گەلی خۆم هەر دەخوێنـــم

هیمن وەعدەو بەلێنی خۆی بردە سەرو هەتا دوا هەناسە بۆ گەلی خۆی خوێندی و نووسی و هاواری کرد . سالی ١٩٤٨ هەرچەندە هیمن لە دەربەدەری رزگار دەبێ و دەگاتەوە نێو مال و خیزانی خۆی و لە شیلاناوی دەگیرسێتەوە ، بەلام دەست بەسەرو گۆشە نشینە . لەو حالەدایە کە " **شەش خانی هومێدی لێ گیراوە** " دنیایەك " **مەمنونی فرمیسکی گەشیەتی** " کە ناهێلێ دوژمن بە رەنگە زەردەکەی پێ بکەنێ . لەو ماوەیەدا " **گریانی نیوە شەو** " ، " **ئارەزوی فرین** " و " **گۆمی خوێن** " دەهۆنیتەوە کە بە جوانی ئەم قوناخە نیشان دەدەن کە شاعیر تێدا دەژی .

سالی ١٩٥١ لە سەرانسەری ئیران خەباتی سیاسی پەرە دەستێنی ، کوردستانیش لەم خەباتەدا لە دوا نیە . هێمنی شاعیر بە هیواو هومێدیکی تازەوە دێتەوە مەیدانی خەبات " **ئاواتی بەرز** " دەهۆنێتەوە .

دەستی دا دەستی برای و هاتە نێو کۆری خەبات
کیژی نەشمیل ولەبارو شوخ وگوێ بەگواری کورد
فێری زور دەرسی بە کەلك و باشی کردین تێشکان
جا ببینە راپەرین و شۆرشی ئەم جاری کورد
بێ وچان دەرواتە پیش و رێگە دەبرێ بۆ هەدەف
زۆر لە سالان رون ترە ئەوسالەکە ئەفکاری کورد
دێتە سەر رێبازی راست و دێتە ناو کۆری خەبات
خوارە پێچەی لێ براوە ، پیاوی خێچ وخواری کورد

www.kerimhisami.com

هێمن لەم قوناخەی خەبات دا تەنیا خۆی بە بیری کوردایە-تی ویشك و رووتەوە، نابەستێتەوەو بۆ پلەی بەرزتری خەبات واتە خەباتی چینایەتی هەڵدەکشێ و دەڵێ :

تێکدەدەن کۆشکی بلیندی مفتەخوری زگ زەلام
پاڵەو جوتیاری برسی ، کارگەری بێکاری کورد
مافی کوردی هەر دەبێ بستێندرێ، بستێندرێ
دوژمنی کورد تێگەیشتوە ناکرێ باشاری کورد
نایەوێ یاریدەدان و کۆمەگی ئەسلی چوار
جوجەلەی ئاغای ترومین ، وێ کەوت پلاری کورد
هەرکە توشی بوو دەڵێ (یانکی گوهوم یانکی گو هوم)
تازە دەستی ئەجنەبی ناتوانێ بگرێ زاری کورد
مەدرەسەو دانیشکەدە بۆ شارو لادێ دادەنێن
خوێندەوار بێ تاکو رۆڵەی زیرەك و نازداری کورد
ئەو زمانە شیرینەی ئێمە پەرەی دەگرێتەوە
نادرێ چیدی کتێب و دەفتەری ئەشعاری کورد

ساڵی ١٩٥٩ لە سەرانسەری کوردستان ئازادیخوازانی کورد دەکەونە بەر پەلامارو توشی زیندان و ئەشکەنجەو دەربەدەری دەبن . ماموستا هێمن لە سەرگوزەشتەی خۆیدا دەنووسێ :

"منیش لەو سەردەمە دا توشی نەخۆشیەکی رووحی هاتم. ناهومێدیەکی رەش ئاسۆی ژیان و بیرکردنەوەی داگرتم. ئەو ناهومێدیە زورجار تا حالی خۆ کوشتن پالی پێوەنام ".

شاعیر لەم قوناخە دا شعیرەکانی " **بۆسەی روژگار** "

www.kerimhisami.com

" **چارە نووسی شاعیر** " ، " **جۆلانە** " ، " **ماچی شیریـــــن** " ، " **هێلانەی بەتاڵ** " و " **گڵێنەی شاعیر** " دەهونێتەوە کـــــە دیاردەی قوناخی ژیانی شاعیرو خەباتی گەل نیشان دەدەن :

ڕۆژگاری سپلە بۆ من بۆسەیەکی نایـــەوە
نەمدی هەر تیرێکی دەیهاوێ بەرەوسینەم نەبێ
خۆم دەسووتینم هەتا بەزمی خەلك روشن بکەم
کێ لە ڕێی خەڵکا وەکو شاعیردەسووتێ شەم نەبێ

لە چارەنووسی شاعیر دا دەڵێ :

دەزانی بۆچی من هێندە پەریشان و خەفەت بارم
لە بازاری ژیان غەیری هونەر نیمە چ سەرمایـــە
لەگەڵ چارە رەشی و دوورە بەشی و نەگبەت دەبێ هەلکەم
لەمێژەچارەنووسی شاعیرانیکوردی هەروایـــە

لە ماچی شیرین دا دەڵێ :

لە گۆشەی بێکەسی دا ئێستە وا دڵ تەنگ و خەمبارم
نیە باکم مەگەر ماڵم بەجاریکی بە قور دا چـێ
بەشی کوردێکی زانا لەو ولاتە مەینــــەت و دەردە
ئەوەی نەت ویست بلێ رەببی بەدەردیکوردیزانا چێ

شیعری " **هێلانەی بەتال** " لە کاتێك دا گوتراوە کـە لـە عیراق شورشی چاردەی گەلاویژ کراوە . ڕێژیمی نوری سەعید رووخاوەو ولات ئازاد بوە. چاپەمەنی کوردی بە چەشنێکـــــی هەراو بلاو کراونەوە . رادیۆی بەشی کوردی دەنگی ئازادی بـــە دنیا راگەیاندوە . بەلام هەر لەو کاتەدا لە ئیران کــــــوردی

www.kerimhisami.com

نووسین و خوێندنەوە باسی سەر بوە . لە سەر کتێبی ماموٚستا عەلائەلدین سجادی ماموٚستایەکیان سێ سال حوکم داوە .هێمن لەو کاتەدا بەم شیعرانە داخی دڵی خوٚی دەردەبڕێ و دەڵێ :

نیە باکم ئەگەر زالم شکاندویەتی باڵی من
ئەوە سەختەکەوا ناگاتە گوێ کەس ناڵە ناڵی من
بەهار هات و تەبیعەت حوکمی ئازادی مەلانیدا
لەناو کونجی قەفەس دا دیارە چوٚنە ئێستە حاڵی من
لە کوٚلزاری ورینگەی بلبلی سەرمەست و شەیدا بێ
بەلام نایە جریوێکیش لەهیلانەی بەتاڵی من

ماموٚستا هێمن پاش سالی ١٩٦١ لە ژێر تەئسیری وەزعی کوردستانی عیراق هەر وەك لە سەرکوزەشتەکەی دا دەنووسی : " **ئەز لە نوێ تێ هەلچومەوەو هاوکاری ئازادیخوازانم دەست پێ کردەوە** " . لە گەڵ ئەو تێ هەلچونەوەدا ، شاعیر "**کوٚلی هیوا** " دەهوٚنێتەوە وەك لە ناوەکەیا دیارە ئەم شیعرە پشکوتنەوەی هیوا و هومێدی لێ دەر دەکەوێ . لە پێش ئەو تێ هەلچونەوەدا ، ماوەیەکی زوٚر باسی هیوا و تیکوشان و ئازادی لە بەرهەمی ئەدەبی ماموٚستا هێمن دا بەر چاو ناکەوێ . سالی ١٩٦٣ " **تەپلی ئەمان** " دەهونێتەوە . هێمن لەم شیعرەدا وێرای سکالا لە دەس زەمانە و دوٚست و خزم و کەس و کاری بە گژ ڕەژیم دا دەچێ و خەبات دەکاتە چاری کارو کێشە

www.kerimhisami.com

ئەوەی دایم لە ژێر خەلکا ژیـــــاوە

لە سەر من پالەوان و قارەمـانــــــــە

هەمە هیوا بە دواروژیکی روونـــاك

بەشی ئینسانی بێ هیوا نەمانـــە

هیمن لێرەدا هیوای بە دوا رۆژی رووناکە و بەشی ئینسانـی بێهیوا بە مردن دادەنێ • بە پێچەوانەی هێندی بەناو شاعیر، وەنەبێ لە سیاسەت و تیکوشان و هونەری جوانی و جـــوان - پەرەستی دا یەکێکیانی هەڵبژاردبێ • زۆر بە وەستایانە لـــە تیکەل کردنی هەر دوو بابەت دا گەیوەتە ترۆپکی ئەدەبی کوردی چەند شیعریك لە بەستەی "**پەری شیعر**" ئەم راستیە بـــە جوانی نیشان دەدەن :

شیعرێك وەك خوناوەی بـــــاران

شیعرێك وەك سرتەی دڵـــــداران

ناسك تر لە هەودای خەیــــــــاڵ

شیرینتر لە بزەی منـــــــــــاڵ

وەك ئارەقەی هەنیەی جوانـــــان

وەك دڵە خورپەی جێ ژوانــــــان

لە کوشینی دەستـــی دۆ خۆشتـــر

لە مەکەو ئەیەرۆ خۆشتــــــــر

شیعرێك مزگینی نەجات بــــێ

شەو چەلەی کۆری خەبات بـــێ

شیعرێك رەق بێ ، رەق بێ ، قین بێ
گر بێ ، بلێسە بێ ، تین بێ
بلێسەی گوللەی هەلمەت بێ
شەپۆلی رقی میللەت بێ
شعرێك نوستوو راپەرێنێ
شیعرێك دوژمن داپەرێنێ
نرکەی سنگی کریکار بێ
ئالای شورشی جوتیار بێ
شیعرێك هەم توند بێ هەم وردبێ
یانی شیعری ئەورۆی کورد بێ

شیعری ئەورۆی کورد ناتوانێ تەنیا خۆ بە جوانی سروشت و وشەی بێتام و کەس تێ نەگەیشتوو وە خەریك بکا . پێویستە خەبات و هان دان و تیکوشان بکاتە ئاویتەی شیعرو بیهۆنێتەوە. هێمن راست ئەو کارەی دەکرد . سالی ١٩٦٨ بە سەر ژیانی هێمن و قۆناخی خەباتی جو لانەوەی کورد دا تێ‌دەپەرێ . راپەرینی چەکداری لە کوردستانی ئیران توشی شکان دەبێ . زۆر لە شورشگیران شەهید دەکرێن و هەزاران رۆلەی تیکوشەری کورد لە بەندیخانەکان دا شەکەت دەدرێن. هیمن لە بەر داخ و پەژارە تا ماوەیەك گۆشە نشین دەبێ و پەنا بۆ مەی دەبا :

لە بەستەی **" ناسوری تەشنە "** دا دەلێ :

www.kerimhisami.com

تەشەنا بۆتەوە ناسۆری دەروونم دیســـــان
زامی کۆنەو بە مەی کۆنی دەبێ مەلحەمکەم
ئێستە بۆ چاری خەمم گۆشەی مەیخانەیە جێم
من کە رۆژێك دەمەویست میلەتەکەم بێخەمکەم
چۆن نەبەم بۆ مەی و مەیخانە پەنا ،تێگەیــوم
لەم ولاتە هەموشت زۆرە ، بەنی ئادەم کــــەم

لەم قۆناخەدا جولانەوە لە پاشەکشەدایە هێمن نایەوێ هەر گۆشەنشین بێ و پەنا بۆ مەی بەرێ . لە ترسی گرتن کە نەکـــا قەلەمی بشکێنن و زمانی ببستن رادەکا و دەلێ :
کوا بە خۆشی خۆم بەجێ دێلم ولاتی خۆشەویستــم
من لە ترسی زللە و باتوم و دارو شەق هەلاتـــــم

www.kurdishsaml.com

دیارە هەلاتنیش دوو جورە . هێندی کەس هەلدێ، دەبــــەزێ دەچێ لە قوژبنێك دا خۆی مەلاس دەداو خەریکی ژیـــــــان و رابواردن و پارە پەیدا کردن دەبێ . دیارە قســـــەی زل و فیشالیشی بە بەرەوە دەکا . بەلام هێمن لەو هەلاتوانە نیــــە خۆی رای کردوە، بەلام هەست و بیرو هۆشی لەگــــەل گــەل و نیشتمانەو لە شین و پرسەی هاورێ و براکوژراوەکانی دابەشدارە و " **گەرمەشین دەگێرێ** " :
بۆ شەهیدێکی کە گەوزیوە لە نێو خوێن دەگریـــم
بــۆ هەوالێکی کەچوو بێ سەرو بێ شوێن دەگریــم

ماچ دەکەم ئەو مەچەکانەی بە کەلەپچە دێشـــن
بۆسەرانەی بە گرێی قامچی دەگروێن دەگریــم
دوور لە ئازادی لە زیندانی رەش و بوگەن دا
بۆ کەسانێکی دەژین چلکن و بژوێن دەگریـــم
تاکو نەسرێتەوە فرمیسکی هەتیو باری هەژار
تا هەتیو لێوی وەکو خونچە نەپشکوێن دەگریم
تا بەدەستی پەری ئازادی لە سەر گۆری شەهید
کوڵە شلێرە لە گشت لایەکی نەروێن دەگریم
بۆ ولاتیکی بە فرمیسك و بە خوێن دێرابـــێ
من کە سەیرانی دەرو دەشتی دەکەم خوێن دەگریم
تا کریکارو فەلاح ، رەنجبەرو روشنبیـــــر
دەست لە یەك نەگرن و پیاوانە نەبزوێن دەگریم
تا لە ژێر رەش بەلەکی کیژو کوری رق هەستاو
جەندەکی دوژمنی بەدکارە نەپەستوێن دەگریم
تا بە داسی دەسی ئەو پالە بەکارەی کـــوردی
درك و داڵی سەرە رێ گشتی نەدروێن دەگریم

گریانی هێمن شین و شەپوری لارە ملی و ناهومێدی نیـــە هان دان و خەبات و شایی و یەکیتی لەگەڵە .

پاش سالی ١٩٦٨ خەباتی گەلی کوردو ژیانی شاعیر مەزنی کورد پێ دەنێتە قوناخێکی تازەوە . شیعرەکانی " **مەتەریزی شەرەف ، شەنگە بیری ، ئامێزی ژن ، شەپولی توڵە، ترۆپکی -**

رزگاری ، گاوو گەردوون ، شەوو شەیتان ، ئارەق و تیــــــن، فرشتەی پەریوە ، کاروانی خەبات ، دەستکەوتی خەبـــــات
بەرهەمی ئەدەبی ئەو قوناخەن کە خەباتی گەلی کوردو ژیانــی ماموٚستا هیمنی رەحمەتی پیدا تیپەریوە .

سرنجیکی نیوەروکی ئەو شیعرانە ئەوەمان بـــــو روون دەکاتەوە شاعیری گەل شاعیری راستەقینە ناتوانی خوی لـــە خەبات و تیکوشان و زام و دەردوو داخی نەتەوەکەی جیابکاتەوە، هیمن هەمیشە خوشەویستی نیشتمان و ئازادی و جوانی ژن و خوشەویستی یاری تیکەل کردوەو زوٚر جارانیش ئەڤینی ئازادی لە لا بە هیزتر بوە.

لە بەستەی شەنگە بیری دا دەلی :

وا من پیشمەرگەم دەجەنگم بوٚ ولاتی لە توٚ شیرینتــر
نەم دەدا بە تەختی شایي ، دەنا بەردەبیری شوانـــی
جیا بوونەوە ت دەردە ، بەلام توٚش دەزانی تامی نیە
ژوان و شەو راو و دلداری ، رازو نیازی بەدیلـــــی

لە شیعری ئامیزی ژن دا دەلی :

بەلی سەختە یەکجار سەختە، دووری لە ژن نامرادی
بەلام لە ژن خوشەویستر ، لە لای من ئەتوٚی ئــازادی

هیمن لە شیعری " **بەهار هەر دی** " لە گەل وەبەر نانــی گرو تین رەخنە لە پیش سواری کورد دەگری و هیوای دوا روژ

وەبەر خەلك دەنیّ و دەلیّ :

لە گیان دانێ دەگورریّنم بژی هەر کوردو کوردستـــان
بە گوللەی دوژمنانی گەلّ ،دلّیشم بیّتەراوەستـــان
دەزانن زامی دیلی چەند بە ئیّش و چەند بە ئازارە ؟
دەبا هەستین هەتا ئیّمەش بگەینە ریّزی سەربەستان
لە مەیدانی شەرەنخیّوی خەباتی چەرخی بیستەمدا
سەرم سور ما کە ئەسبی شۆرەسواری کوردی بۆ وەستان
هەتا گەنگێ سیاچالی بە سامی دوژمنی زالـــم
پراو پر بیّ لە رۆلەی گەلّ ، جەمەی بیّ وا لە دەس‌بستان
هەتا کەی ئەشکی خویّنینی کچە کوردی برا کـوژراو
لە جیّ بادەو لە بەزمی دوژمنان بدریّتە دەس مەستان
سەهوّل بەندانی بیّدادی ئەگەر چی تـوش و دژوارە
بەلام لیّم سورە وەك روّژیّ،بەهاردیّ هەرلە دوویزستان

هەر وەك لەپیّشدا باس کرا لەم نووسراوە کورتە دا ناکـــری هەموو شیعرەکانی هیّمن بیّنینە بەر لیّکدانەوەو باسیان بکەین چونکە بەراستی شی کردنەوەی شیعرەکانی هیّمن کاریکـــی گەورەی زانستی و شارەزایي دەویّ • جا بوّیە ئەم بەشەی باسەکەمان بە نووسراوەی کاك محەمەدی مەلا کەریم کوّتایي پیّ دیّنم.

محەمەدی مەلا کەریمی لە پیّشەکی نالەی جودایی دا لـــە هەلسەنگاندنی شیعرەکانی هیّمن بە گشتی و لاوازی و هیّنـــدی شیعری هیّمن دەنووسیّ : " ئەگەر لە هیّندی شیعری هیّمن دا

www.kerimhisami.com

لاوازییەك بەدی بكەین، ئەبێ بزانین هێمن كوردەو كوردەواریش لە فێر بوونی دەس نوێژ گرتن و نوێژكردنەوە بیگرە تا ئەگاتە پێكەوە نانی كۆڕو كۆمەڵی سیاسی و بڵاو كردنەوەی هوشیاریی نیشتمانی و نەتەوەیی و چینایەتی ، هەمووی هەر لە شیعر ویستوەو رووی دەمی بۆ شیعر كردۆتەوە، یا هەر هیچ نەبێ شیعری بۆ هەموو ئەم مەبەستە دوورو درێژو بەدەرەتانانە خستۆتە كار • هێمنیش لەگەل ئەم ئەركانەدا یەكێ بوە لەو شاعیرە كوردانەی كە بۆ كومەلی كوردەواریان نووسیوە• شورە كچی شیعری لە پەنجەرەو دوو دەری بەرزی باڵەخانەی دوور لە پالەو رەنجبەرانی نەتەوەو ولاتەكەی دا رانەگرتوە، بۆ خۆی تا لەوێ لە ئامیزی گرێ و دەسە ملانی بێ • لە گەڵ خۆی دایگر - تۆتە خوارێ بۆ ناو خەلك ، بۆ بە شداری لە تاڵوو سوێری ژیاندا تا ئەگەر ئەمڕۆش گولاڵە سوورە ی روومەتی ئەم لە بەر ئارە- قەیەرەنجكێشانی بژاكێ، گوڵی رەنگاو رەنگی شیعری كورد- ستانی سبەینێمان هەمیشە هەرگەش بێ و سیس بوون نەزانێ•جا لە بارێكی نالەباری وەك ئەوەداكە هێمن و هێمنەكانی هەموو لایەكی ولاتەكەمان شیعری تیا ئەلێن، بەهرەمەندی هونەرمەند لەوە دیاری ئەدا كە چەند ئەتوانێ ئەر- كی سەرشانی خۆی بە رامبەر بە هونەرەكەی و بە رامبەر بە كۆمەلیش لە یەك كاتدا لە كارێكی هونەریدا بخاتە یەك ونەهێڵێ هیچ كامیان ببن بە كۆسپ لە رێی ئەویاندا ، یا هیچ نەبێ یەكێكیان ئەویان بكا بە ژێر پێوە ... من لام وایە لە م تاقی

کردنه وه قورسه دا هێمن له زۆر به شێدا گره وی سه‌ر که‌وتنـــی به باشی بردۆته‌وه."

له‌وه‌ش زیاتر کاك محه ممه‌دی مه لاکه‌ریم هێمنـی به ره‌مزی مــه سه‌له‌یه‌ك زانیوه که" یه‌کێ له پیرۆزترین مه‌سه‌له‌کانی ئــه‌م چه‌رخه‌یه . مه‌سه‌له‌ی خه‌بات له پیناوی ئازادی نیشتمـــان و سه‌ربه‌رزی هاو ولات و ڕێز لێ گرتنی هه‌موو ئه‌و مافانـــه‌ی ئاده‌میزاده ."

به‌راستی کاك محه‌مه‌د زۆر باشی بۆ چووه ، ماموٚستـــا هێمن له هه‌ر دوو باره‌وه واتا له باره‌ی هونه‌ری جوانی و ناسکی شیعر و له باره‌ی ده‌ردی کۆمه‌ڵ و خه‌باتی سیاسی و ته‌نانـــه‌ت چینایه‌تیش ، گره‌وی سه‌رکه‌وتنی بردۆته‌وه .

www.kerimhisami.com

چەند نامەیەکی مامۆستا هێمن

لە کۆنفرانسی سێیەمی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێراندا ١٩٧١، مامۆستا هێمن بە ئەندامی دەفتەری سیاسی هەلبژێر - درا . سالی ١٩٧٤ کە شەر لە کوردستان دەست پێ کراوە من و دوکتور قاسملووکاك حەمەدەمینی سیراجی سوکە سەفەریکی ئوروپامان کرد . مامۆستا هێمن لەگەل چەند برادەریك لە بەغدا مابوونەوە . **" باسی ئەو سەفەرە بە درێژی لە بەرگی چواری بیرەوەریەکانم دا دێتە گۆرێ "** هێندیك لە برادەرانیش لە کوردستان بون . مەلا عەولای حەیاکیش سالی ١٩٧٥ لەگەل من سەفەریکی ئوروپای کرد . مامۆستا هێمن لەو ماوەیەدا کە ئێمە لە سەفەر بووین چەند نامەی بۆ نووسیوین کە لە لای من پارێزراون .

نامەکان گرینگی سیاسیان نیەو بلاو کردنەوەیان بۆ پەز زەرەریان نیە! . بەلام وشەو زاراوەو رەستە شیرین و جوانەکان و قسە خۆشەکانی مامۆستا هێمن لەو نامانەدا دلی

www.kerimbisani.com

خوێنەر فێنك دەكەنەوە . زۆر لە خوێنەرانی بەرێزی كـــورد رەنگە لەگەڵ نووسراوەی سیاسی و كومەلایەتی و ئەدەبـــی هێمن شارەزا بن ، بەلام لەوانەیە كەمتر چاویـــان بـــە نووسراوەی دۆستانەو جەفەنگ و گاڵتەو گەپی ماموستا هیمن كەوتبێ كەتانەو پلاریشی تێوەردابن و نامەكانـــی پـــێ رازانبنەوە .

<u>ئەوەش دەقـی نامـەكان :</u>

نامە بۆ كاك حەمەدەمینی سراجی ـ ٧٤/٦/٢٧ .

برای خۆشەویست كاكە مینە (١) نامەی روژی ٧٤/٦/١٨ ـ تان ئیمرۆ گەیشت ، هیواو هومیدی لێ دەباری. هەوای فینك بوژاندویەوە، بۆیە دەنگت وا دلێرە! گەرمای ئەوسالی ئێـرە بەراستی مەحشەر دەكا . چۆنت بەجێ هێشتوین هەروایـن . نە زیادمان كردوە نە كەم . ماموستا مەلا رەحمـــان(٢) وەك مەزرەق دەسورێ ، بەلام خاو دەبێتەوە . سەدیق(٣) وەك سەد ی ـ ئەسكەندەر بۆی چەقیوە ، جەلال (٤) خەریكی نوێژو تاعەتـــی خوێەتی و بە لۆسە لە جێ خۆی هەڵناستێ . خوشكە زلەخا (٥) 'هر لحظه به رنگ بت عیار درآید". خالید (٦) هەر خەریكـــی خوێندنەوەیە ، بەلام چاك لە كتێبەكەی حالی نابێ ، دەلـــێ خەتی ناخۆشە ، عەلی و شیرین (٧) زور باشن .

---

(١) حەمەدەمینی سیراجییە .(٢)رەحمانی كاژەییە .

(٣)سەدیقی فەروخییە . (٤) مەلا عوسمانی میرئاوەییە.

(٥)خیزانی خالیدە. (٦) هاوریەكی حیزبی بوو (٧)مندالی خالیدی بوون.

www.kerimhisami.com

دوکتور (١) عەلی سوننەتک کرد . بەلام زوو چاك بووە . عەمر درێژ کەی دەبن نامیق و شوان (٢) هەمیشە شەریانەو لە سەر و گوێلاکی یەك دەدەن . کاك ئەحمەد(٣) باوکی نامیق رۆژی هەر پێی دەکرێ کۆلارە (٤) بکرێ ، کەچی شوان(٥) لیێ ونجر ونجر دەکا . کتێبەکەی جەنابم بەخودای تەواو بووە و هەر ئەوەندەی ماوە بماندنەوە . نەدنووسیبو ئەگەر تەواو بوو چەند ژمارە و بۆ کوێ بنێرین ؟ تا بگاتە دەستی داوخوازان . سەتیوی رەزا ـ خان لەگەل هەوال نووسی لوموند مصاحبەی کردوە . ئەو قسە قۆرانەی هەمیشەیی دووپاتە کردۆتەوە . دەبێ گوێت لێ بووبێ . ئێمەش زەبتمان کردوە . بەلام بەداخەوە ناتەواوە . بزانن ئەو ژمارە لوموندە وەگیر بخەن، تەنانەت ئەگەر هەر لەوێ بەیانیکی لە دژی ئەوەی لە بارەی خۆمانی دا گوتوە دەرکەن زۆر باش دەبێ . ئەو مل هورە مونکری بوونی گەلی کوردی ئیرانە .

خەبەریکی ئەوتۆمان لە براکانمان نیە . پاش ئێوە هەر جاریکمان خەبەر زانیون ئەویش بە ناقسی . کاك عەولای(٦) ئێرە هەر بۆ خوێ پێ رادەگا ، چاکە زۆر بەکاری ئێرە دێ.

---

(١) دوکتور سولتانی وەتەمیشی یە عەلی سوننەت کردبوو.
(٢)حکومەتی عیراق و شورشی کوردستانە.(٣)ئەحمەد حەسەن ـ بەکرە .(٤) فروکەیە . (٥) شورشی کوردستانە .
(٦) یوسفی رزوانی یە .

www.kerimbisani.com

گەرما ئەوەندە بێ تامە ڕۆژی هەتا ئێوارە ناتوانم لــــە ژووری بچمە دەر • لە مالیش کارم بۆ ناکری ، تەلیفونیشم نیە• پــاش ئێوە تەنیا جاریك ماموستاکەی (١) خۆم دیوە• دیارە زور بــــە کەیف نیە • چاك بوو وەبیرم هاتەوە بۆم بنووسن چەند جلد لە کتێبەکەم تەجلید بکەم • بۆ خۆم بریاری بیست دانەم داوە•
بەس نیە ؟ دەس بەجێ راپورتەکەمان بۆ ناردی • هیواداریــــن سەرکەوتو بن • سلاوی هەموو برایان دەگەێنم • داوای سەرکەوتن بۆ کوبونەوەکەتان دەکەم • هیوا دارم بریاری ژیرانەو ئازایانــە بدەن و لە ژیر تەعسیری هیچ شتی تردا نەبن

برای پیرو کەنفت تان هێمن

(١) ماموستــا زەبیحی یە •

www.kerimhisami.com

نامە بۆ کاك حەمەدەمینی سیراجی یە ــ ٧٤/٧/٧

برای خۆشەویستم کاکە مینە ، رۆژ باش .

ئەو کارتەی رۆژی ٧٤/٧/٢ ناردبوت گەیشت . پێمان خوش بوو. هیواداریین هەموتان ساخ و سلامەت بن . هەرچەند شتێکی تازەو خەبەرێکی نوێ نیە ، بەلاّم بۆ ئەوەی نامەکەت بێ جواب نەمێنێتەوە ، دەس بەجێ دەستم دا قەڵەمە کوێت و جوابم نووسیوە . نووسیبوت کاغەزتان نەهاتوە ، سوچی ئێمە نیە . تا ئێستا من وەك لە بیرم بێ نامەیەکم بە ئادرسی دوکتوری (١) بۆخۆێ، نامەیەکیشم بۆ کاك کەریم نووسیوە ، نەگەیون بلێم چی ؟ ئەحوالت پرسیوین لە کوێ را بۆت باس بکەم. فیلە ! حەتمەن پێت خۆشە لە مژدە خان(٢) و دایکی یەوە پێدا بێم . بە سەری تۆ مژدە خان ساخ و سلامەتە و هەر وا فیکەی سمیلانی دێ . دایکیشی ئەو رۆژانە دیومە، زۆر باشەو لە ئێمەش تورە نیە . کاریشم بەوەی نەداوە لە تۆ تورەیە یان نە . ئەگەر شەیتان و شوفار لێ گەرێن و شتی ئەو سەفەرەت لێ لە قاو نەدەن جارێ زۆر تورە نیە . سدیق و سەید(٣) مان بەرێ کردن . ئەگەر نەمرم بەیانی زوو دەچم سەرێکیان دەدەم . بەلاّم بە پەلە دەگەرێمەوە رۆژ تا ئێوارە لە ژورێ دادەنیشم و

---

(١) دوکتور قاسملوە .   (٢) کچی حەمەدەمینی سراجییە.

(٣) سەدیقی فەروخی و سەید رەسولی بابی گەورە .

کەمتر وەدەر دەکەوم ، تۆ پێت وایە گەرما چ دەکا ؟ خەڵـــك
چۆن لە ترسی گەرما خۆی لە پەناو پەسیوان گرتوە. ڕۆژ لە ڕۆژ
گەرمتر دەبێ بەراستی پیاو وە هەراسان دێ . دیوانەکەم هێشتا
خەلاس نەبوە ، یانی غیلافی تێ نەگیراوە دەڵێن جارێ نۆرەی
وەبەر ناکەوێ . خالید بە دوو ڕۆژان فێری دووچەرخە لێخوڕین
بوە. نامیق (١) ڕۆژی هەزار گاشەو گڵمەت بە شوان (٢) دادەدا
شوانیش ئەگەر دەستی وێ را بگا پیسی لێ دەدا . وەك کەڵـــی
مکور، ڕۆژ بە ڕۆژ پتر بە گژ یەك دا دێن . پیاو نازانێ چی یان
لێ بکا . ئەم جووتە مندالە بەراستی ولاتیان ناخۆش کردوە.
پیاو ناکرێ لە بەر خاتری بابیان چیان پێ بلێ . دەی ،کورە
مندالن و ئینشا لا چاك دەبن و نایەڵن چیدی خەلك گالتەیان
پێ بکا . جەلال و ڕەحمان وەسەر ئێمە کراونەوە. خوا هـــەل
ناگرێ زۆر باش و توندو تولن . مال وحا لی کاك کەریمیـــش
هەر وەسەر ئێمە کراوەتەوە . خەبەری عەولا (٣) نۆك خۆرم نیە.
بەیانی دەچم لە پای ئەوی تریان (٤) دانەیەك ئابجۆ دەخۆمەوەو
کە غەزام خوارد دەگەڕێمەوە . چبکەم بێ تەلیفونی پـــرزەی
بریوم . پاش هاتنەوەم دەس بەجێ کا غەزی دی دەنووسم . زوو
نەگەڕێیەوە مژدە خان دەترسم ڕەدوو کەوێ ، جا ئەو دەمـــی
مەسلەتمان پێ ناکری . دوکتور سولتان الحمدالله ســـاخ و
سلامەتە بۆ پیاویش سلامەتی لە هەمووشت باشترە. هێمـن

(١) حکومەتی عیراقە . (٢)شورشی کوردستانە.(٣)مەلاعەولای ـ
حەیاکی یە.(٤) مەبەستی هاشمی کەریمی یە.

www.kerimbisani.com

نامە بۆ دوکتور قاسملو ٧٤/٧/١٢

برای خوشەویست و بەڕێز کاك دوکتور ڕەحمان . هێشتا دانەنیشتبووم و ئارەقم نەستریبووە کە نامەی ١٩٧٤/٧/٧ ـی جەنابتم پێ گەیشت ، یەکجار زۆرم پێ خۆش بوو . هیوادارم شادو بە کەیف و زاڵ و سەرکەوتوو بی . پێم خۆش بوو کە نامەکەی ئێمەتان پێگەیشتووە . چونکە مینە لێکدا لێکدا دەنووسێ نامەتان نایە ، هەروەها زۆرم پێ خوش بوو کە کۆبونەوەکەتان بە خۆشی تەواو کردوە . ئێمە وەزعمان خەراپ نیەو ئەگەر لە جاران باشتر نەبێ خراپتر نیە . بەلام گەرما بەراستی جارزی کردوین . یەکجار زۆر گەرمە، تەپ و تۆزە ، گەردەلولە و هەوا هەر دەبێ وا ناخۆش بێ . پێشم وایە زۆر فێنکی ناکا .

چوار ڕۆژ بوو چووبوومە لای ئاوالەکانی ترمان ، وەزعی ژیانیان دیارە تاریفیکی نیە . بەلام وەزعی روحیان بەتایبەت وەزعی روحی کاك حەسەن(١) و هەستان و دانیشتن و کار کردنی زۆر باش بوو .

دیارە بۆ خۆی لە کار کردنی خۆتان رازی نەبوو . چونکە ئیمکان کەمەو هاتووچۆ دژوار . بەداخەوە ئەو شتانەی کە هێشتا ئێوە نەرۆیبون بۆمان ناردبون ، نەرۆژنامە ، نە کتێب و نە تێکۆشەر هیچیان پێ نەگەیشتوە . دیارە قسەی قەدیمیان

(١) کاك هاشمی کەریمی یە .

راستـه :

"به غم خوارگی درجهان پشت من
نخارد کسی جز سر انگشت من"

رۆژنامەی ژمارەی٣٣ ی یان پێ نەگەیشتبوو ، هەر وەهـــا پەیرەو پروگرام و تێکوشەریش ، سەدیقم نارد کورانە زۆر زوو هەمووی بۆ هێنان ، ئەوانیش قەرارە بەیانی بەرێ یان بکەن. کا حەسەن جێگا دەگوێزێتەوە بۆ ماوەی چەند مانگیك پتــر هەڵدەکشێ • دیارە بۆخۆی پێش چونی من ئەو تەسمیمــــەی گرتبوو ، تەگبیریان لێ کردبوو کە ئیمکانی کار کردن لـــە سەرەوە پترە • خوا موفەقی بکا • دایکی ئاوارە (١) لە تروپکی کوێستانان بالۆران لێ دەدا • نەقلێ وای لێ دەگێرنەوە ســەر بە قور پێ پێدەگەنێ • چپکەم لەو نامە کورتە دا ئیمکانم نیە چەند نەقلیکت بۆ بگێرمەوە •

دیارە ئێمەش لێرە هەر لە سەر بریاری پێشوو راوەستاوین بەوانیشم راگەیاندوە ئەوی دیومن بە بریار وەفادارن • دەیان - گوت باوکی ئاوارە(٢) برێك وە پەلە پەل کەوتوە دیارە دەی ناسین ، زوو دەر هەل دەبێ ، دەوروبەر تەعُسیری زوو لە ســەر دەکەن و دوایە دادەمرکێ • هەموو کارەکانمان بێجگە لە کاری

---

(١) خیزانی مەلا عەولای حەیاکی یە •
(٢) مەلا عەولای حەیاکی یە•

دوکتور (١) تەقریبەن تەواو کردون. لادەرەکان (٢) چا لاکیان وەك جاران نەماوە لە حالی حازر دا تێگیراوێکی ئەوتۆمان نیە . هیوادارم وەزع خوش بێ . دیوانەکەم وەرنەگیراوەتەوە ، بەلام تەواو بوە . پەنجا دانەی دەدەین تەجلید بکرێ ، پێنج دانەی بۆ تۆ دەنێرین . ئەگەر لە ئاخریدا غەلەتی تێدا پەیدا نەبێ زۆر کەم غەڵەتە . وەختی خۆم بە زایە نادەم لە بێکاری دا خەریکی تەحقیق لە سەر بەیتەکانی ئوسکارمانم . پارەکە بەیتێکم دابوو بە کاکی موهتەدی(٣) ئەگەر بکرێ وەری گریەوەو بۆمی بنێریەوە زور باش دەبێ . لێرە چاپ دەکرێ با بە زایە نەچێ . سلاوی تۆم بە هەموو خوشك و برایان راگەیاند ئەوانیش سلاوی ئێوە دەگەینن . کاك کەریمیش کاغەزی هاتون و جوابی دراونەتەوە .

برات هێمن

---

(١) دوکتور سولتانی وەتەمیشی یە .

(٢) چەند کەسی کوردی ئیران بوون بە یارمەتی شورشی کوردستان و بە رێنوێنی خالیدی حیسامی دژی حیزبی دیموکراتی کوردستان دەجولانەوە .

(٣) کاك محەمەدی موهتەدی .

نامە بۆ حەمەدەمینی سراجی   ٧٤/٧/٢١

کاکە مینەی خۆشەویستم . فەقیرە رەحمان (١) هێشتا جلکی جحیلایەتی نەگۆڕی بوو کە من دەستم دا قەلەمە کوێت تا جوابی نامەکەت بدەمەوە . بە سەری تۆ جوابی هەموو کاغەز و کارتێکم وا بە پەلە داوەتەوە . نەگەیوە یا درنگ گەیوە خەتای ئێمە نیە و ئەو بۆڵەبۆڵەی ناوێ . خوا سلامەتت کا ئەتو جاران ئەوەندە بە پەلە پەل نەبوی . ئەحوالت پرسیوین ، با لە سەر را بۆت باس بکەم . خالیدو زلە خا زۆر باشن ، وردە دندوکەی نێو خۆیان هەیە ، ئەویش هیچ نیە . شیرین (٢) پتەی لێ دەی دەپچرێ . عەلی (٣)ش خراپ نیە . باسی نامیق و شوانیش هەر نەکەم باشە . هەر دوك زۆر بەدفەرن و رۆژ بە رۆژ بەدفەرترو شەرانی تر دەبن . سەیرە بۆ لە پێشدا باسی مژدە-خانی نازدارم بۆ نەکردی . ماشەلا یەك رۆژەی دوو رۆژەیە . ئەم رۆژانە گەڕێن کوێستانی کردبوو ، هاتبوە مالی ئێمە ، زۆر ژیکەڵە بوە ، دایکیشی شوکر باشە . دوکتور(٤) تا ئێستاش ساز نەبوە ، جا نازانم بۆ ، کەی ساز دەبێ . دیارە سوچی ئێمە نیەو رەحمانی قوڕ بەسەر وەك تەشی هەلدەسورێ و وەك توتی شکر شکەنی دەکا . بەخوای چوزانم پیاو لە تاریکی دایە

---

(١) مەلا رەحمانی کاژەیي یە .

(٢و٣) مندالەکانی خالیدین .

(٤) دوکتور سولتانی وەتەمیشی یە .

بە شەرعیش غەیبەت باش نیە دەنا پێم وایە بێ کەیف نیە٠ دەی ٠ جەلال(١) ئەگەر چی زۆر بێ ئاوین بەلام نوێژ لە سەر نوێژ دەکاو بۆمان دەپارێتەوە٠ خودا بەو دوعایانەمان دەگەڵ بکا کە ئەو بۆمان دەکا ٠ عەوڵا رەشیش (٢) هەر بۆ خۆی پێ ـ رادەگاو لە تەیرو تیور تێکەڵی دەکاو ئەوی دەیڵێ نایلێتەوە

با بێمەوە سەر خۆم ، وەلاهی زۆر بە گەرمایە ئی دەجارزم ئەرێ بەسەری تۆ لە بەر موبریدەش حەجمینم نیە٠ کورە گەرماکە زۆر سەیرە ، بەراستی پیاو هیلاك دەکا، سەیر ئەوەیە شەویش فێنك نیە ٠ کەم وەدەر دەکەوم هاتوو چۆی کەم کەس دەکەم چونکە بە گەرما هەموو نارەحەتن٠ چەند رۆژ لەوەی پێش کاغەزێکم بۆ دوکتور نووسیبوو تا دەکرا حالی برادەرانم پێ راگەیاندبوو چوم چەند رۆژان لە پای کاك حەسەن (٣) غەزاو ئابجۆم خواردەوە وەزعی باش بوو ئەزموونی وەسەر یەك ناوە ، بیرو رای جوانی دەر دەبرین ٠ ئاسنگەرەکەش (٤) باشترەو دەلێن هەڵدەسورێ٠ بەڵێنیم پێ دا وەسێتی بکەم لە جێگای منی دانێ ٠ چونکە هەرچی بێ ئەوەندەی کاکە عەینی (٥) بە کروزە کورزو سەرە رۆ نیە ٠ بەراستی عەینی بەرسینگەی لە هەمووان بریوەتەوە ٠ بابی ئاوارە (٦) بە دیداری خوشەویستان شادو شوکر بوە٠ بەلام

---

(١) مەلا عوسمانی میراوەیی‌یە٠(٢) برادەریکی نەخوشی‌حیزبی‌بوو
(٣)کاك هاشمی کەریمی‌یە ٠ (٤) کەریم حەدادە ٠
(٥) مەلا سمایلی حاجی‌یە٠ (٦)مەلا عەولای حەیاکی یە٠

لە نۆك و باریدیش بێ بەش بوه • خوا هەموو نیعمەتان وێکرا نادا • ئەوی خودا داویه بەو، بە کێ داوه • وەلاّ نەقلی وایان لێ دەگێراوه، سەر بەقور پێدەکەنێ • کاغەزی نووسیبوو لە بارەی چاو پێکەوتنەکەدا، بیرو رای تەقریبەن لە ئێمە نیزیك بوو وەزعی باشە، بەلام وا دیارە کەمێك تورەیەو دەگەڵ کابرای گۆرین ئەوی هەرزەوەرەو خۆی بە ئێستر دەزانێ قسەیان لێك هەڵدەبەزنەوە (١) چاپەمەنی بە کەس نەگەیشتبوو گەیاندمە دەستی، ئەوانەی پێشەوە قەرار بوو ئەوانیش زۆر زوو بەرێ بکەن • لە سەر یەك وەزعی هیچ لایەکمان خراپ نیە • چونکە بۆ خۆم تەلیفونم نیە ماموّستاکەم (٢) رای ئەسپاردبوو بیبینم چوومە لای ، زۆر دڵسوزی فەرموو زۆر بە گەرمی لە تۆ و لە کاك کەریمی پرسی، گوتی ئەوە بۆ نایەنەوە ؟ خەیاڵی سەفەری هەیە، بەلاّم وەدرەنگی کەوتوە • کتیبەکەم بە خودا هیچ نەبێ ئەو هەفتەش دەکێشێ • نە جەلال بە پەلەیەو نە ئەوان• دەس بە جێ بۆ کاك ئەمیری دەنێرین •

کاری دوکتوری(٣) نازانم بۆ چی وەراست نەگەراوە ، بزانین چۆن دەبێ، هەر خەریك دەبین ، چاك دەبێ ئینشا لاّ • پاش گەرانەوەم هیچ خەبەری سەدیقم نیە ، نازانم چی بەچی کردوە • نا نا دەستم لە هومێدی بەر نەداوە •

---

(١) نازانم مەبەستی کێ بوە •

(٢) ماموستا زەبیحی یە •

(٣) دوکتور سولتانی وەتەمیشی یە •

www.kerimhisami.com

هەتیوی رەزا خان وای ناخوا،رۆژێك دەبێ وەك هەمـــــوو زۆرداران تەخت و بەختی بە دەستی ئازادیخوازان وەرگەرێ. بەداخەوە، گوێمان لە پەیکی ئیران نەبوو، کلك درێژ غیرەتیان بخوا، دەجا با وە قسە کەون تا کەنگێ مات دەبن . هەمـــــوو خوشك و برای ئێرە بە تێکراییي دوعا بۆ عەمروماڵتان دەکەن سڵاوتان دەگەێنن . سلاوی یەك یەکی برادەران دەگەێنم .

برات هێمن

www.kermnisani.com

نامە بۆ حەمەدەمینی سراجی "بێ تاریخ"

مینە گیان رۆژ باش ئەو کارتەی رۆژی چوار نووسیوتە ئێستا بە دەستمەوەیە . سەیر ئەوەشە چاوم لە بەژن و بالای مژدە خانە کە ماشالا سەد ماشالا نە بکەی نە بخۆی تەماشای سایەی گەردنی بکەی . کورەکان هەموو دوعات بۆ عەمرو مالی دەکەن . وەلا کوری چاکن بە تایبەتی ئێستا لە جارانیش باشترن . هەی لەبەر عەولای (١) خۆن، هەر فرکەی دێ خۆ لە ئاوو ئاور داوێ . هەرچی پێ بگوتری بێ سێ و دوو ئەنجامی دەدا .

لە کاغەزی دوکتور دا زۆر بە درێژی وەزعی خۆمانم بۆ نووسیون . بێجگە لە گەرما هیچ نارەحەتیمان نیە . پیاو پیاو بێ گەرماش تەحەمول دەکا ، هەر ویستم جوابی نامەکەت بدەمەوە، دەنا زۆر ماندوم و تازە لە مالی بابی رووناك(٢) گەراومەوە و جوابی نامەی دوکتوریشم نووسیوەتەوە تا زوو بگا . هەر بنووسن و ئاگاداری وەزعی خۆتمان بکە سلاوی نوسرەت و مێردەکەی بگەێنە ، ئادریسی نازانم کتێبی بۆ بنێرم. پێش هاتنەوەی خۆت ئەگەر ئادریسی بنێری پێم خۆشە. ئیتر خۆشیت مینە گیان .

هێمن

---

(١) یوسفی ریزوانی یە .

(٢) سولیمانی یە .

نامە بۆ مەلا عەولای حەیاکی ٧٤/٨/٢٥

پاش هەلگیرسانەوەی شەر لە کوردستانی عیراق بریار درا چەند ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی حیزبی دیموکرات لە بەغدا نەمێنن و بچنە کوردستان، یەك لەوان مەلا عەولای حەیاکی بوو ماموٚستا هێمن ئەو نامەی بۆ مەلا عەولا نووسیوە :

ماموٚستای بەرێز! هیوا دارم هەموتان ساخ و سلامەت بن ئێمەش ماوین هێندێکمان بە حاڵ و هێندێکمان وەك جگی سواو . لەوێندەری خەبەری ناخوشم پێ گەیشتوە . ئیحساساتم بە سەر عەقلم داغەلەبەی کردوو هاتم بزانم وەزعی ئەم ژن و مندالانە چۆنە ؟ کەچی ئەلحەملای وەزع باشە شوکر پێوەندیتان نەبراوە و کارە سات دەست و پێي لێ تێك نەداوم . رەنگ بێ تا گەرانەوەی من یەك دوو برامان بگەرێنەوە . لە ئاخر نامەدا کە شەوی پێش هاتنم پێم گەیشت و لە لایەن ئاورەحمانەوە (١) نووسرابوو زۆری هیوا دەربریبوو . کاغەزی باوکی کەمال (٢) زیاتر بە تەتەری عەرزی دا دێن و ئازایانەتر دەنووسێ . دیارە بە داخەوە بە هەزار حال بە رەمز بەعزێ شتی ناو خۆمان بۆ یەکتر دەنووسین . بەلام وا دیارە زۆر کاری بەجێ یان کردوە . ئەو برایەی هەمیشە بوڵە بوڵە بوڵیەتی و خوێ

www.kermhisaani.com

---

(١) دوکتور قاسملوە . (٢) کەریمی حیسامی یە .

مات داوەو دەزانێ لە کاری کەس رازی نیە ، هیچ بۆ من نانووسی • بەلام لە کاغەزی باوکی کەمال را دیارە بۆڵە بۆڵ دەکا • لێرەش پیاوی چاك زۆر لە ئێمە رازین • خزمەکانیش وەزعیان نەگۆراوە • هیچم لەگەل خۆم نەهێنا بەلام ماڵی دنیا ئەگەر پێویست بێ کەم تا کورتێك هەیەو دەتوانین بە ئاسنگەری بگەیێنین • من حەقم نیە لە کاری ئێوەدا دەخالەت بکەم، بەلام نازانم کاك حەسەن تا کەی لەوێ دەبێ ، پێت وانیە رەخنەی بێتەوە سەر ؟ تا ئەوان نەیەنەوە ئێرە نازانم تەکلیفی من چیە ، چونکە بە ناشوکری نەبێ خۆم بوو مە بولقاسم • ئەگەر ئەوان هاتنەوە قسەی لێ دەکەین • ون بوونی تۆ کەمێکی دەنگ داوە ، دیارە لەگەل رۆژنامەکە ، بەلام توانیم بێدەنگیان بکەم• نە لە لای خزمەکانەوە ، بەلکو لە لای خزمی کاك کەریمەوە • تاریك و روون بە غەلەت و پەلەت بەلام جوان و لە بار بلاو بۆتەوەو دەنگی داوەتەوە • هێشتا نەگەیوەتە دەستی خوێنەرانی کوردستان نازانم کەی بۆمان بەرێ دەکرێ•

دوکتور (١)ـی ئێرە پێی وایە گریان بۆ ئەعساب باشە• بۆیە شەو نیە دەستێك شین نەگێرێ• مامۆستا پیاو دەبێ لە تەنگانە دا پیاو بناسێ ، کەس لە دایکی مژدە خان باشتر دەر نەچوو• بە سەری تۆ وەك ئاسن و پۆلا وایە، هیچ ئێمەی ئازار نەداوە • ئێمەش نەمان هێشتوە گەردی لە دڵی بنیشێ•

www.kerimhisami.com

---

(١) دوکتور سولتانی وەتەمیشی یە •

کورەکان هەر سێك باشن ٠ رەحمانی (١) کوری حاجیەکـــە زۆرت یاد دەکا ٠ برا بۆیە یەك دوو برای ئێرە موحتاجن٠ تۆ خوا فەرق و جیاوازی مەکەن و بە قسەی قۆڕی وان مەکەن ٠ بەیانـــــی زوو دەگەڕێمەوەو چاوە نواڕی رەفیقان دەبم ٠ دوایە وا دەکەم بۆ خۆم یا یەکی دی بێتە ئێرە (٢) و پێوەندیتان پێوە بگرێ ٠ کورەکانی وێ سڵاوت لێ دەکەن ٠ مندالەکان زۆر باشن ٠ لاچاوی هەمـــوو رەسوێکی خوێن شیرن ماچ دەکەم و دەستی حەسەنۆکەی دەگوشم و سلاویکی هەموو لایەك دەگەینم ٠ هەموو ئەوەی دەبێ نەنووسرێ بەزمان بە هەلگرم گوتوە ٠

هێمـن

www.kerimhisami.com

---

(١) دوکتور عەبدوالرحمان مەعروفە ٠

(٢) مەبەست سولیمانی یە ٠

نـامـه بـۆ مه‌لای عه‌ولای حمیاکـی   ١٩٧٥/٧/٢٤

سالی ١٩٧٥ بۆ چاو پێکه‌وتنی دوکتور قاسملو له گه‌ل مه‌لا عه‌ولا سه‌فه‌ری ئوروپامان کرد . ماموستا هێمن له به‌غداوه ئه‌م نامه شیرینه‌ی بۆ مه‌لا عه‌ولا نووسیوه .

ماموّستا گیان

چۆنی ، چاکی ، خۆ بێ عه‌زیتی ئینشالا ، ئه‌و ئوروپاو مرووپایه‌ت پێ چۆنه ، وه‌ك سینه‌مۆکه (١) دێته‌وه ؟
چاك بوو خۆت له ده‌س گه‌رما و بی خانویي نه‌جات دا . کارته‌که‌م پێ گه‌یشت ، نووسیبوت بۆ نامه‌ت نه‌نووسیوه. بۆ من ده‌مزانی تۆ له کویي و چت به سه‌ر هاتوه تا کاغه‌زت بۆ بنووسم ؟
منیش له سه‌ر ده‌عوه‌تی براکانی کوردی سوریه خه‌ریکم تا بیڕوت بچم . هه‌رچه‌ند ده‌زانم فه‌رقێکی ئه‌وتۆ ناکا . خه‌م و په‌ژاره له هه‌موو شوێنێك هه‌ر هه‌یه . کوره ئه‌و دوکتوره (٢) خاوه‌ن ماله کلکی پێ هه‌ڵگرتوم ئه‌وه‌نده‌ی ئه‌و چرچو پیسه ئازاری داوم ئه‌منیه‌کانی ولاتێ خۆمان ئازاریان نه‌داوم . هه‌ر روژه بیانوو په‌لپێکی تازه‌مان لێ ده‌بینێته‌وه .

---

(١) گوندێکه له قه‌ت پالی قه‌ندیل به دیوی عراق دا به‌ناو بانگ بوو که مه‌لا عه‌ولا له‌وێ خۆش راده‌بوێرێ .
(٢) دوکتورێك بوو به ناوی هێمن خانومان لێ به‌کرێ گرتبوو .

حاڵی گشتیمان هەر وەك خۆیەتی . کاکە مینە (١) وەك بـــــرا گەورەیەکی بە مشور بە سەرمان رادەگاو شیرینکاری وا دەکـا کە پیاو لە خۆشیان وەختە باڵ بگرێ . دوکتور (٢) بەرە بــەری بەیانی دێتەوەو پێش تاو هەڵات دەروا ، چاك چاك دەکا ،ژیان دەبێ ئاوا بوگزەرێ . قەرار وایە هەشتی مانگ بە خێرو سەلامەت بڕواتەوەو ئەوەندەی دیاریش پێ هەیە لە ماڵێ حورمەتی بگـرن.

ئەو ساڵ شەوەکانیشی گەرمن پیاو بۆیە بە جارێکـــــــی وا شپرزەیە ، هیچم بۆ نانووسرێ . رەنگ بێ گەرما وای لــێ کردبم . مومکینە هەر لێ چوبمەوە . بەس نەبێ کورە، بــەرێ - وەڵا شاعیر گوتەنی :

دور مجنون گذشت و نوبت ماســت

هرکسی پنجروز نوبت اوســـت

نۆرەی من بە سەر چوو، نۆرەی تازە نەفەسانە . تا پێم مابۆ وەك بابی عەجەمی بوم، کە لێم برا چم بە سەر دێ ؟ بۆ خۆشم نازانم. بە دەرەك هەرچی بەسەرم دێ با بێ . شیعریکی تازەم گوتــوە، وەك هونەری شیعر شتێکی باشە ، ئێدی حەقیقەتیکی سیاسی- یەو پیاوی سیاسی خۆ لە حەقیقەت دەبوێرن شتێکی دیکەیە. نازانم تۆ بۆ بە جەمال بەگ (٣) ت نەگوتبوو دەرۆم. چی وای نەمابوو کێشەیەك ساز بکا . گەلەکە یەکجار ناسکــــــــــە،

---

(١) حەمەدەمینی سراجی یە .   (٢) دوکتور وەتەمیشی یە.

(٣) حەسەنی شیوە سلی یە .

www.kerimhisami.com

گەلی ٩٩ ـ یە ، هەر یەکی خراپ بچوێنی دەیدۆڕێنی . کورە-کان بۆیان دەنووسن، گوتم ئەگەر لێتان برا بۆ خوشم بۆتان دەنووسم . توخواکەی سڵاوی کاک حەسەنم(١) بۆ بگەێینە . هەموو کەس هاتۆتە دەر، هەر کاک قادری (٢) ئەو بە تاقی تەنی لە ژوریّ نایەتە دەر. سلاوی کاک دوکتور(٣) دەگەینم ، هیوا دارم ساخ و سلامەت بێ تا هەلێکی دیکە هەل دەکەوێ سەرێک لە ولاتی دەداتەوە .

ئیتر خۆشیت هێمن

(١) کاک حەسەنی قزلجی یە .
(٢) ماموستا زە بیحی یە
(٣) دوکتور قاسملوە .

www.kerimhisami.com

نامە بۆ کەریمی حیسامی   "بێ تاریخ"

برای بەرێز و خۆشەویستم کاک کەریم

نامەی رۆژی ١٨ی مانگت رۆژی ٢١ گەییە دەستمان . هەزار ئافەرین بۆ چەپەرت . برا خەم کەم بوو خەمی عەمەل کردنی کەماڵ ت(١) بۆ نووسیبووم . ئەویش نەدنووسیبوو، بۆ چی عەمەل دەکرێ ؟ بە جەلال(٢) م گوتوە پاش هەموو نوێژان بۆی بپارێتەوە . دەنا تازە دوعای مەمانان ناگاتە بارەگای باری ـ تەعالا، حەیف بە لاوی نەهاتمە ئەو وڵاتەو ئەو عیبادەت و نوێژو رۆژوانەم بە خۆرایی کرد. ئەمن کە هاوینی ئەو ساڵم لێرە تەحەمول کرد ، هەزاران ساڵ دەتوانم لە سەر کڵی جەهەندەمێ رای بوێرم . نازانی گەرما چ دەکا ، تەپ و تۆزێکە هەر باسی مەکە . لەبەر موبەریدە وەك با رێزە ئارەق دەرێژم . ئەمما بە سەری تۆ بەو حالەوە یەك دەقیقە بێکار دانانیشم، هەر دەنووسم و دەخوێنمەوە . بەیانان رەحمان ئەگەر بێکار بوو تاقەت دێنێ، بەیتەکانی ئۆسکارمانی بۆ دەخوێنمەوە ، ئەویش تایپی دەکا . تا ئێستا پتر لە ١٥٠ لاپەرەمان هێناوەتە سەر خەتی خۆمان. بەراستی شتێکی زەریفەو من بۆ خۆم زۆر کەلکی لێ وەردەگرم . خولا بکا رۆژێك ئەوانە چاپ بکرێن . جا دەزانی شیوەی موکریان چەندە دەولە- مەندە . شاییم بە خۆمە کە هێشتا نەگەیومە پێنج وشەی‌وا کە

(١) کوری نووسەرە .   (٢) مەلاعوسمانی میراوەیی‌یە .

www.kerimbisami.com

نەم بیستبێ و مانای نەزانم. ئەویش لە سایەی کرمانجی یـــا ئاغایەتیمە . زۆر کەم وەدەر دەکەوم، ئەویش تەنیا بۆ کـــۆڕی زانیاری یا کن کاك عەولا (١) جار جارەش ماموستا (٢) کـــەم ئینزارم دەکا . بەڵێ کاکە زۆر بە ئاسودەیي چوومە کــــن ئاوالەکانی پێشەوەمان . چوار رۆژ دەگەڵ کاك حەســـەن و ئاسنگەر و لە خزمەت عەینی دا رام بوارد. بە داخەوە چاپـەـ مەنیەکانیان پێ نەگەیشتبوو ، بۆم ناردن قەرار وا بـــوو ئەوانیش بۆ هەموو لایەکی بنێرن لەسەر یەك حالی هـــەموان باشە و تا خەبەرم هەیە لەنگ و لۆرمان نیە کۆڵ و مۆڵەکان(٣) وەزعیان باش [redacted]ماوە بابی ئاوارە (٤) بە دیداری گەردن کێلـی خۆی شاد و شوکر بۆتەوە ، جا نازانم چ خەمی لە دڵی دا ماوە.

ئەگەر ئەوەندە پەل و سست نەبان لە رەحمان و جەلال زۆر رازیم. چم بە دەست با لە هەر دووکان ئینسانێکم درووســـت دەکرد ، جا بزانە چیان لێ پەیدا دەبوو . لە بیرتە دەڵێـــن کابرایەکی وەك من پیر کچێکی بە زامن هێنا ، بەلام مەعلـوم بوو دۆراندویەتی و بن بەتاڵە . کابرا دەنگی نەکردو سر پۆشی کرد. بەلام بەیانی کە چۆوە، تەماشای کرد خانم خەریکە گوێـي کون دەکا . کابرا ئیمانی پێ نەما دەر هەڵ بوو کوتی :

---

(١) یوسفی ریزوانی یە.		(٢) ماموستا زەبیحی یە .
(٣) مەلا سەید رەشیدە کۆڵەیە.	(٤) مەلا عەولا حەیاکی یە.

www.kurdnisarin.com

ئەوەی دەبوو لە ماڵە بابت کونی کەی لێرەی کون دەکەی ،ئەوەی دەبوو لێرەی کون کەی، لەوێت کون کردوە . خالیدیش ئـــەوەی دەبوو سالی هەفتای کردبایە ئێستا دەیکا ، دووچەرخەی کریوە بۆ هەموو جێگایەك بە دووچەرخە هات و چۆ دەکا . ئێستـــا کە دوکتور (١) نەماوە، براژنە رووناك (٢) هەیە . بەختی هاری هەر دەباری . قەیدێ ناکە با مینە (٣) فەقیرە برێك بسورێتەوەو لێو ئال و چاو کاڵی ئەو وڵاتانە ببینێ بزانێ چەند بـــە سەلیقەیە. رەنگ بێ ئەگەر ئەوەی خوێندەوە توره بێ و بڵـــێ کابرا بۆ بێ سەلیقەم .

کاکە گیان لەبیرم نەبوو بۆت بنووسم خانوەکەی ئـــەو ساڵمان دەوری چۆلە . ئەرێ وەڵاهی سەرە رای ئەو هەمـــوو گەرمایە شەوانە کە فێنکی کرد، دەبێتە چەق و لوریك ئەو سەری دیار نیە . خۆزگەم بە خۆتان کە نووسیوتە، گوێتان لە چەق ولور نیە . شەوانە کە تازی و تولەکان چەق و لوریان دێ ئەم شیعرەم وەبیر دێتەوە کە یادی بەخێر بێ دوکتور قاسملـــــــو زۆری دەخوێندەوە :

شغالی بیشەای مازنـــــدران را
نەگیرد جز سگ مازنـدرانـــــی

ماڵ هەر بۆ خۆی نەبوو میوان لەوەندەی تریان کرد .

---

(١) دوکتور قاسملو.   (٢) خیزانی حەمەدەمینی سراجی .
(٣)حەمەدەمینی سراجی یە .

بۆ خۆت دەزانی من وەکی دی خەوم نیە ، گەرماو چەق و لوریش لەوێ راوەستێ . سلاوی براژنە خەجیج دەگەینم ، چاوی منداـ لەکان ماچ دەکەم . دیسان هیوا دەر دەبرم کە کەماڵ ساخ و سلامەت بێتەوە دەر . بە داخەوە دیوانەکەم هەروا دێ وەدرەنگی دەکەوێ، دەنا هەموو شتی تەواو بوە نۆرەی وەبەر ناکەوێ . کاغەزی سەربەخۆ بۆ مامۆستا (١) دەنووسم و شتی بۆ دەنێرم . جاری دەستی ماچ دەکەم . دوکتور (٢) چاکەو سلاوت لێ دەکا و هیچ وێ ناچێ کە وا زوو دەرچێ و دەرباز بێ .

براك هێمن

---

(١) کاك حەسەنی قزلجی یە .

(٢) دوکتور سولتانی وەتەمیشی یە .

www.kerimhisami.com

نامه بۆ کەریمی حیسامی   " بێ تاریخ"

برای خۆشەویستم کاك کەریم

نیوە شەوە، لە حەمام هاتومە دەروو لە بەر پانکە دانیشتووم تا بتوانم ئەو نامەت لێ بنووسم . دەنا لە گەرمان و لە بەر ئارەق کردن نووسین کاری حەزرەتی دێوە . جەهەندەمێکە خوا بە رەزا خانیشی رەوا نەبینێ . خەراپەکەی ئەوەیە ئەو ساڵ شەوەکانی گەرمن، هیواش هیند هەیە، دڵیش ئەوەندە خۆشە کە پیاو بتوانێ بەری ئەو هەواو بانە بگرێ!. لێت پرسیوم . وەللا هەر وەك جاران وام . جگە لەوەی کەس نیە قسەی لەگەڵ بکەم، بۆخۆت دەزانی قسە کردن دەگەڵ هەموو کەسیش خۆش نیە . نووسیبوت حالتان شرە . ئەتۆش نەتگوتبا دەمزانی . هیچ شتم پێ لە خۆ فریودان ناخۆشتر نیە . جا ئەگەر ئێمە حاڵمان شر نەبێ کێ حالی شرە ؟

خەریکم سێ مانگ بەرەو بێروت هەڵ فرم بەڵکە برێك بحەسێمەوە . هەرچەند دەزانم :

«بە هر کجا کە روی آسمان همین رنگ است». نازانم چۆنت زانیوە شیعری تازەم گوتوە . بەڵێ شیعریکی تازەم هەیە، بەلام شورشگێرانە نیە ، بەڵکە بەیانی حالی پەریشانی خۆمە . دەڵێم:

دەستی بەر بووی کچی گەری شاییم

هەستی خینکاوی لاوی سەودایيم

www.kerimhisami.com

چڵە ریحانی دوورە دێـــــــــــراوم
ســازی ناسازی هەڵپەسێـــــــــراوم
موغی بێ ئاگری شــەوی یەلـــــدام
چاوەڕێی چارە نووسی ناپەیـــــدام

دڕێژن و هەموویان لەو بابەتەن • ئیتر خۆشیت ســــــلاوی کاك حەسەن و براژن و مندالەکان دەگەینم •

برات هێمن

www.kerimhisami.com

نامە بۆ دوکتور قاسملو "٧٥/٨/٤"

برای خوشەویستم کاك دوکتور قاسملو

رۆژی چواری مانگە ، بە ساخ و سلامەتی گەیشتوومە بیروت و ئەم نامەیەت بۆ دەنووسم . هیوادارم ساخ و سلامەت و بێ ئازار بی . ئێمەش هەر وەك جارانین گەرماو دووری ئێوە نەبێ چ خەمێکمان نیە . دوێنێ قەرار وا بوو ئیمرو مینە(برودبا لا) و سەری هەوا لاَن بدا . بەغدا کرو ماتە، لە جێژنەکانی تەموز دا بێجگە لە مامۆستا زەبیحی تەواوی زیندانی سیاسی کوردیان بەردان . بەلام بەو حالەش خەلك زۆر رازی نیە . ئێستا زیاتر کارەکانمان رەحمان رای دەپەڕێنێ و زۆریش توندو تۆلانە کار دەکا . بە تایبەتی کە برای ئەولا فارسی دەزانێ . بریا گوێت لێ دەبوو کە رەحمان بە چ زمانیکی شیرین فارسی قسە دەکا!

دوکتور گیان بەلای منەوە گرینگە ئەگەر ئێمە بتوانین لە ئوروپا مەنشوراتی حیزبی بلاو بکەینەوە و لە دژی ئەوانەی سەر بە نامیقن بنووسین کە بە بروای من هەموویان پیاوی سازمانن . لەو حالی رکودەدێینە دەرو ئیزهاری وجودێك دەکەین . کورد کوتەنی با عاقل بین و چیدی بەرخی خۆمان بۆ گیسکی خەلك بە ئاو دا نەدەین . ئێوەش بیری لێ بکەنەوە وەزعی خۆمان لە پێش چاو بگرن و خەریك بن زوتر بریار بدەن .

توخوا با ئەو قسەت بۆ بنووسم . هەموو دانیشتوین مینە گوتی : ئەوانەی پێم گوتی دەس بەجێ بۆ دوکتوریان بنووسە .

www.kermnisami.com

لە بێروت سانسور مانسور نیە . گوتم باشە ، شیرین کاریەکا-
نی تۆ و رەحمانیش بە درێژی بۆی دەنووسم . مات بوو ، پاش
دەمێك بردمیە ئەولای و بەدزی پێی گوتم :
برا گیان نەوەك نامەکەت وەگیر خەلك کەوێ ، باسی گاڵتەی
ناو خۆمانی تێدا مەکە . یانی شتی نهێنی حیزبی وەگیریش
بکەوێ هیچ نیە . بەلام قسەی ناو خۆمان خەلك بیزانێ خراپە .
قەولم دا کە بۆت نەنووسم ، بۆشت نانووسم . بەلام ئەوەندە
دەڵێم شیرینکاریەکی لەو رۆژانەدا کردوە ، مەلای مەزبوریش
نەیکردبێ . حەیف نەمتوانی بۆت بنووسم .

برات هێمن

www.kerimhisami.com

نامە بۆ کەریمی حیسامی "٧٥/٨/٤"

برای خۆشەویستم کاک کەریم

شەوێ ساعاتی ٩ی ئێوارە بە ساخ و سلامەتی گەیشتمە بیروت پێشوازی یەکی باشیان لێ کردم . بەلام(بە هر کجا کە روی آسمان همین رنگ است) . بە سەری تۆ تا گوێم لە بانگی بەیانی بێروت نەبوو ، خەوم لە چاوی نەکەوت . ئێستا بە خەوئالوییی ئەم نامەت بۆ دەنووسم . هەموو باشن تا من هاتووم خوێن لە کەپۆی کەسمان نەهاتوە، کەس بە مریشکی نەگوتوین کشە . رەحمان وەك مەکوك دێ و دەچێ، کاریش زووتر رادەپەرین مینە (١) دەبێ ئێستا لە سەرێ بێ . دوکتور (٢) رۆژی شەش دەروا . ئەمما برا جانتا ئاخنین وا دەبێ . نەك وەك تۆ بە گوێزو کەشك و برۆێش و ماش . ئەو بە خەز و بەز ، بە شتی جوان و نایابی ئاخنیوە . دوێنی پر بە ماشێنێکی بەستە هێنابۆوە . لێیی پاراینەوە نیشانمان بدا . وەللاهی بووکی عەلی ئاغای ئەمیر ئەسعەد شتی وای بۆ نەکردراوە . زلەخا لاقی بە عەرزەوە ویشك ببوو ، چاوی خوارو خێچ ببوون و متەقی لێ برابوو . من قسەم هاتن حەیف لەوێ نەبووی گوێت لێ با . نە لە بیرم ماون و نە دەتوانم هەموانت بۆ بنووسم . هەر ئەوەندەت بۆ دەنووسم ، گوتم :

---

(١) حەمەدەمینی سراجییە . (٢) دوکتور سولتانی وەتەمیشییە

دوکتور ئەو جانتایەم دەیەو لە جیّی خۆت من بنێرە، ئەگەر حەرەمسەرای مەلیك سعودم پێکەوە نەنا دەستم ببرە.
کاکە : کاغەزم بۆ دوکتور (١) ناردووە ، دیارە پێت رادەگەێنێ پێویست ناکا من بۆت بنووسم . دڵم نایە بلێم زوو وەرە وە . دەزانم ئینسانی و حەقت هەیە کاری تایبەتی خۆشت جێ بەجێ بکەی . بەلام رەنگ بێ درەنگ هاتنەوەت باش نەبێ . سلاوی کاك حەسەن (٢) دەگەینم. لە جێژنەکانی تەموز دا هەموو کەسیان بەردا ، بە داخەوە دۆستەکەی ئێمە (٣) وەبەر نەهات - بێجگە لەوەی بەر نەبوو ، کەس نەماوە خزمەتی بکا .

براتـ هێمن

" لێرەدا نووسراوەکانی ماموستا هێمن تەواو دەبن "

---

(١) دوکتور قاسملوە . (٢) کاك حەسەنی قزلجی یە.
(٣) ماموستا زەبیحی یە .

www.kerimhisami.com

هێمن لە نەخۆشخانە

سالی ١٩٧٥ هێمن لەبەر نەخۆشی فرە هیلاك و شپرزە بوو. ناچار لە نەخۆشخانەیەکی اعصاب خستمان. نیزیکەی ٢٥رۆژ لە خەستەخانە بوو. خەبەری نەخۆشی هێمن بلاو ببۆوە. ئەگەر دەبوو بە پاش نیوەرۆ، تا ساعاتی ٨ی ئێوارە دەورو بەری هێمن لە خەستەخانە دەت گوت دەورو بەری شایي و زەماوەندە.

خوێندکارانی کیژو لاوی کورد لە زانکۆ،زانستگاکانی بەغداوە لە سولیمانی و هەولێرو شارەکانی کوردستانەوە روویان دەکردە نەخۆشخانە و لە دەوری هێمن دادەنیشتن. نەخۆشیەکەی لەبیر دەچۆوە ، بە قسەی خۆش و جار جار قۆڕ ئەو عالەمەی شاد دەکردو بە ناچاری شەو دا دەهات دەبوو بەجێی بێڵن. پاش ٢٥ رۆژ لە خەستەخانە هاتە دەروو دەبوایە لە ماڵێ بەحەسێتەوە هێندیك حەب و دەرمانیان دابۆیە کە بە کاری بێنێ. رۆژیك خالید هات گوتی : مامۆستا زۆر هیلاك و شپرزەیە ، زمانی ناگەڕێ ئەگەر چۆینە ژورەکەی ماموستا دەلەرزی و هاواری دەکردوو حەجمینی نەبوو. بە زەحمەت زمانی دەگەڕا. چووم دوکتورم هێنا ، دەرمانی بۆ نووسی، فایدەی نەبوو دەلەرزی و

www.kerimbisami.com

هاواری دەکرد . شەو دوکتوریکی دیکەمان هێنا ، دەرمانەکان کاریان نەدەکرد ، تا ڕۆژ لە دەوری هێمن دانیشتین و شەمۆڵەمان داگرتبوو . هێندیك لە برادەران دەگریان. بەیانی چ بکەین ، ماموستا زۆر پەریشان بوو . برادەران گوتیان بچۆ بالویزخانەی سۆڤیت ، بەڵکو ڕێگا بدەن دوکتوری ئەوان بێ تەماشای بکا . چوومە بالوێزخانە سۆڤیت لە بەغدا . چاوم بە کار بەدەستیکی بالویزخانە کەوت . باسی خۆمانم کردو گوتم نەخوشیکمان هەیە گەورەترین شاعیری ئەو سەردەمەی کوردستانە حالی زۆر شپرزەیە ، هاتوم ڕێگا بدەن بیبەینە خەستەخانەی ئێوە ، یان دوکتور بێتە مالێ تەماشای بکا .

ژمارە تەلیفۆنی لێ وەرگرتم گوتی پاش سەعاتێك خەبەرت دەدەمی . گەرامەوە، ماموستا زۆر شپرزە بوو ، برادەران زۆر ناراحەت و نیگەران ببوون . زۆری پێ نەچوو تەلیفۆنیان کرد . کابرای روس بوو گوتی نەخوشەکەی بەرە خەستەخانەی ئیمە ناوی تۆ لەوی یە . زۆر بە زەحمەت ماموستامان سواری ماشین کرد ، بردمانە خەستەخانەی سۆڤیەت کە تایبەتی بۆ ئەفراد ی خۆیان بوو . بردیانە ژوور ، رووتیان کردەوە. دوو دوکتوری ژن هاتنە سەری تەماشایان کردو خوێنیان لێ گرت . گوتیان دەرمانی خواردوەو ئارەقی خواردۆتەوە . نەگەیشتبا ئێرە دەمرد. دوو ئامپولیان لێ داو درێژیان کرد . پاش سەعاتێك هاتەوە سەر خۆ دەستی کرد بە قسە . دوکتور گوتی نابێ ئارەق بخۆیەوە . خۆت پێ رادەگیرێ ؟ ماموستا گوتی :

www.kerimmisami.com

- بەڵێ خۆم رادەگرم ، ناخۆمەوە .

- راست ناکەی ناتوانی . بەلام دەبێ کەمی کەیەوە ، رۆژێ چارەگیك بخۆوە .

دوکتور گوتی : ئێستا دەرمانی دەدەمێ ، تا ئەو دەرمانانە تەواو دەبن نابێ ئارەق بخواتەوە . دەرمانمان وەرگرتوو مامۆستامان هێناوە . بە خالیدم گوت نابێ ئارەقی بۆ بکری . مامۆستا هاتەوە سەر خۆ تا شەوێ خۆی راگرت . سەعات دەی شەو هاتە دەرو گوتی :

- بیرەیەکم بۆ نەهێنی دەمرم .

- مامۆستا دوکتور نەیگوت نابێ بخۆیەوە ؟

- باشە ناخۆمەوە بەلام ئەوشۆ ئەگەر بیرەیەکم نەدەیەی دەمرم .

شێوەی قسە کردنەکەی جورێك بوو نەدەکرا قسەی بشکێنم. سواری ماشین بووم چووم لە مەسبەح بیرەیەکم بۆ هینا . بەیانی نەم هێشت ئارەقی بۆ بکرن . دەچوومە سەری و دەرمانەکانم پێ دەخوارد . شەو دیسان هات و گوتی :

- ناچی بیرەیەکم بۆ بێنی ؟

- نابێ ماموستا سبەی چ بە دوکتور بڵێم ؟

- خەوم لێ ناکەوێ ، مردن خۆشترە .

سەید رەسوڵی بابی گەورە گوتی :

- ئێمە شەوانە کێشك دەکێشین تۆ کە خەوت لێ ناکەوێ باشترە با ئەو شۆ نۆرەی تۆ بێ .

مامۆستا دەر هەڵ بوو ئەوی دەیگوت نەی دەگوتەوە .

www.kerimhisami.com

ئەو نامانەی بۆ مامۆستاهێمن هاتون

ئەو نامانە زۆرن . هێندیکیان بۆ چاپکردن نابن ناچار دەستێکیان تێ وەردەدەم و چەند نامەیەك چاپ دەکەم . لامۆایە ئەگەر هێمن خۆشی لە ژیان دا بایە هەر وای دەکرد .

نامەی " خدر عەلی ئیبراهیم پشدەری " لە دەربەندی خانەوە

مامۆستای بەنرخ، جێگەی شانازی بۆ هەموو لایەك ، مامۆستا هێمن . سەرکەوتن و شادمانیت ئاواتی هەمیشەی منە . پێشەکی لە کانگای دڵێکی پر خۆشەویستی بەرامبەر تۆی بەرێز سلاوت لێ ئەکەم . سلاوێك کە لە گرو گلپەو بلێسەی ئاگری نەورۆزی پیرۆز بەتین تر بێ ، لە تەواوی دیمەنە سروشتیەکانی کوردستان جوانتر بێ ، لە دیمەنی بەهاری کوردستان رازاوەتر بێ .

نامەوێ باسی بەهاری کوردستان بکەم ، چونکە خۆت مامۆستای وەسفی بەهاری کوردستانی . لە هۆنراوەی " بەهاری کوردستان " دا هیچت بۆ کەس نەهێشتۆتەوە .

مامۆستای بەنرخ من زۆر حەز لە خوێندنەوەی هۆنراوەی هۆنەرە کوردەکان دەکەم . بەلام هۆنراوە کە زۆر خوێندرایەوە

www.kerimnisami.com

لێی وەرەز دەبی . بەلام ئەوەی تا ئێستا لێی وەرەز نەبووم و جێگەی خۆی کردۆتەوە لە دڵمدا ، دیوانە بەنرخەکەی تۆیە .
هەر کاتێ دیخوێنمەوە خەم و خەفەت دام دەگرێ و زۆر پەریشان دەبم کە دەبینم زۆربەی هۆنراوەکانت مانای ژیانیکی پر لە ئێش و ئازارو خەم و خەفەت دەر دەخات . بەلام دوای کەمێك بیر کردنەوە خەم و پەژارەکەم نامێنێ و دڵ شاد دەبم ، چوونکە ئەبینم کە گەلی کورد رۆڵەی وەکو ماموٚستای بەنرخ ماموٚستا هێمنی هەیە کە توانیویەتی خۆی لە بەرهەموو ئازارو تاڵی و سوێری ژیان رابگرێ . هەر بژی ماموٚستا .

www.kurdipdf.com

" نامەی حەمەمین ناوێك "

بۆ مامۆستای پایە بەرزم مامۆستا هێمنی بەڕێز

لە کاتێك دا ئەم نامەیەت بۆ دەنووسم ، خەم لە دڵم دا پەنگ دەخواو جینگەڵ دەبەستێ و سەوز دەبێ و چرۆ دەکا .

برینەکانم لە گەڵ برینی هەموو مرۆڤێکی دڵ ناسك و هەست بەرزو ئاوارە، گۆبکەو قۆزاخە دەکەن ، سەر دەردێنن ، سەرنج دەدەن ، شینایي لە سروشتە دێرینەکانم دا دەبینن و دەگەشێنەوە .

هیچم شك نەدەبرد بیکەم بە دیاری ، خەجالەت خۆم،تەنیا لە قەڵەم زیاتر غەیری ئەوە هیچی کە شك نابەم. هەر بەویش دەتوانم دەردو ئاهوو نالەی دڵە خەماویەکەم دابمرکێنم. تف و لەعنەت لە هەموو قەڵەمێکی سەر شۆڕو ئوج خوارو نوك گیر دەکەم . تف و لەعنەت لەو قەڵەمانە دەکەم کە مێژو بۆ براوەکان دەنووسن . ڕێزو چۆك دادەدەم و سوژدە بۆ هەموو قەڵەمێکی پاك دەبەم لە هەرچی لایەك بێ و لە چی جێگایەك بێ . بە تایبەت لە ... هیوا دارم ئەو لێوەت قەت ویشك نەکاو ئەو زمانەت قەت لەنگ نەبێ و ئەو دڵەت قەت لە لێدان نەکەوێ ، وەکو کانیاوی ناو چیاکانی کوردستان جۆش بخواو هەڵ قوڵێ

www.kerimmisani.com

هەر هەڵقوڵێ ، درو یاقوت و مەرجانی لێ دەردەکەوێ .

ماموٚستای بەڕێزم بۆیە ئەم نامەیەم بە شێوەیەکی کلاسیکی نەنووسیوە ، چوونکە ویستم هەست و نەستی خۆم دەر ببــرم و بەر پرسیارم لە هەمــوو وشەیەکم کە نووسیومە . چوونکە وشەی راست هەڵوێستە ، بوونە ، پەیمانە ، بروایە ،روشنبیـــــر ئەم راستیە هونەری یەی تێدا نەبێ، نەمانێ باشترە بۆ چیمە !

بۆیە ئەم نامەیەت بۆ دەنووسم تا هەڵوێستی من بۆ شاعیریکــی بلیمەتی کورد دەر بکەوێ ، بە بێ رووتووش ، بە بێ ســــوراو و سپیاو ، بە بێ ریش و سمێڵی دەسکرد . ئەو قەڵەمەی کــە پێشکێشی بەرێزتی دەکەم قەڵەمێکی حەق و راست پەروەرە .

عەهدە کردوومە تا من خاوەنی قەڵەم بم، ئەبێ هەر بۆ نەتەوەکەم بێ ، بۆ نیشتمانەکەم بێ ، بۆ کوردی چەوساوەو مروڤی چـــەوساوە بێ ... جا هیوادارم ئەم دیاریەم لێ قەبوڵ بکەیت .

ئیتر تەمەنی درێژت ئاواتە خوازم .

www.kerimhisami.com

نـامەی جەزا عەلی ئەمین ٤ ٢ی نیسانی ١٩٧٧

مامۆستام هێمن . ئەوە هەناسەکانی خۆتن کردوومنە چەند تابلۆیەك و بە دیوارەکانی نالەی جودای ـ م دا هەڵ واسیون . ئەوەی لێرە دیوانەکەی خوێندبێتەوە ئەو رەستانەشی دیون... هەر تۆ ماوی تۆش فەرموو .

هەناسە شیرینەکانی هێمن . ئەوە نالەی جودایی یـــــە ، کەپرێکە دەتوانێ هەناسەی گەرم و خەمی شەمزاوی لەبن دا کـۆ کەیەوە .

نا ،ئاهەنگی زەماوەندێکی ترە ، ئیمرو نا سبەی ، سالێکـی دی،دووانی دی، دەبێ هەلپەرێ ، بتەوێ و نەتەوێ ئاه هەمــــوو پێکەوە وەك پەپولان ئەو کەژانە پڕ دەکەین لە رەنگ ...

لە ناو باوەشە گوڵی پیتەکانەوە گەشتێکی ئەبەدی دەکەم ، دەبینم دەمار سووتاوەکان بووژاونەوە .. خەمە سڕەکـــــــان وەخلیسکە هاتوون .. خۆ ناگرن .. دەخزێن.. نشیوان پـــــڕ دەکەنەوە .

دێرەکانی ئەم دیوانە هەنگاوە شپرزەو ئاوارەکانی خۆیەتـی ئێمەین .. وەرن گوێ بە دڵی هێمنەوە بنێن .. بە بڵینــــــدی کێوی هیوادا سەرکەون .. تا تۆوی چیا لە ناو دڵتانا دەروێ.. لە خەم و دەرەخسێنێ .

www.kerimhisami.com

لە چاوەکانی هێمن ورد دەبمەوە ، تێ دەگەم خەم لە کێوی بێستون گرانترە .. بۆ سۆی جل و بەرگ و پێستی دێ کەچی دانامرێ .

دەبینم دەڕوا .. نا مەڕۆ .. دەکەوی نەرۆی.. زەوی لە ژێر پێیتا دەجمێ تاریکایی کەژی نیوەڕۆ دادەگرێ .. گڵێنە تەرەکان بەر دەبنەوە ، وەك پۆلوی سەر کڵ دەسووتێن (نیزیك وەبە هۆنراوەکان بە بێ کەسی مەهێڵەوە .. لە بەر دەمی کێ دا جێمان دێڵی) .

با دەنگی هێمن دەهێنێ وا دەڵێ :

ـ ئەگەر ڕێی نادیار لە کۆڵم کا .. وەیلم پێ داخا ، هەنگاوەکان بەردەوام لێ دەدەن .. لە شەوەکانتانە هەڵیان کەن .. لە بنیانا دانیشن .. دزەکان هەڵ دێن .. شوێن پێ یان بزر مەکەن .. من پیلوی چاوەکانی ئێوەم .. ڕەوەبارانی ناوەختم لە چلەتانا ڕادەکەم .. تا شەوەکانتان نەبنە بێژنگ هەدا نادەم.. هەدانادەم ..

نـامـەی مژدە صـابیـر   "١٩٧٧/١٢/١٩"

بـەڕێز کاك هێمن

یەکەم سلاویکی گەرمت پێشکیش دەکەم کە جوانتر بێ لـە گوڵاڵەو بۆن خۆشتر بێ لە هەلاڵەو جوانتر بێ لە شارە جوانە - کەمان کۆیە .

کاتێك شیعرەکانی تۆ دەخوێنمەوە ، هەستی کوردایەتیـم ئەبزوێ و زۆر دڵخۆش دەبم بەوەی کە گەلی کوردمان زۆر شاعیری بە ناو بانگی تیا هەڵکەوتوە .

ئایا شاعیری ئێستا لەگەڵ شاعیرانی کۆن چ جیاوازیـان هەیە؟ رام لە بەرانبەر ئەوە دا شیعری کۆنم پێ جوانترە، ئایا هەستی تۆ بەرانبەر بەو شیعرانە چیە ؟

من قوتابیی‌یەکم لە کۆیە و تەمەنم ١٧ ساڵە ، دەمەوێ بە نامە ولامم بدەیەوە .

مدرسة ثانویە کۆیسنجق للبنات

www.kerimhisami.com

نـامەی احمد کریم زاسدار ـ کەرکوك ٢٢/٦/٧٧

www.kerimhisami.com

بۆ ماموستای ئاوارەم هێمن کوردستانی

ماوەیەکی زۆرە وەکووخولیایەك لە مێشك و هەستم دا دەمەوێ هەمووهونەرمەندو هۆنەرو ئەدیبێکی کورد بە سەر بکەمەوە.

ماموستاکەم هەرچەند ناوەکەت بەر گوێچکەم دەکەوێ و یـــا لە سەر زمانم دووپات دەبێتەوە ، تەزوێکی خۆشی و ناخۆشـــی بە ئازای گیانم دا دێتەوە . خۆشی لە بەر ئەوەیە کە توانیتـــوە وەك کوڵنەدەرێك ، وەك جەربەزەیەك لە حەیاتی وشەکانتـــەوە خۆت بخەیە دڵ و دەرونی هەموو یەکی لە ئێمەوە . ناخۆش لەبەر ئەوەی دوور لە هەموو کەس و کارو لە ژیانێکی ئاوارەیي و پـــر ئازاردا دەژیت . جا لەم بۆ چوونانەوە دەمەوێ ببمە یەکێ لـــە هاورێ یانی خۆشیت و شەریکت بم بۆ هەموو خەمەکانت .

پر بە دڵ رێزو سلاوت ئاراستە دەکەم و هیوام وایە لـــــە خۆشیدا بژیت . هەر دەم زاڵ بی بە سەر کۆسب و تەگەرەکانـی رێگای ژیاننا .

نامەی پارێزەر " کاردۆ قهار گەلالی

٧٨/١/١٩

شاعیری گەورەی نەتەوەو مامۆستام هێمن

وێرای رێزو سڵاوی گەرم . ئومێد دەکەم هەمیشە تەن دروستیت باشی بێ و شادو کامران بی . لەم بەینانەدا لە بەغدا بوم . بە رەغمی ئەوەی زۆر منەشم بە دوای بەرێزتان کرد بەلام بەداخەوە نەم دیتن .

هەر چۆنی بێ بڵاو بوونەوەو خوێندنەوەی وتارەکەی پاشکۆی عیراقتان عەویزەی ئەو نەدیتنەی بۆ کردینەوە . بروات هەبێ هەرکە رۆژنامەی ناو براو گەیی یە هەولێر ، هەر با با بوو دەیویست زوو فریای کرینی بکەوێ ... تەنانەت لە بەر هەرمێن و کەرەسیسەی خەلکی خوێنەر ، فرۆشیار نەدەوێرا لە سەر رەفتەی کتێبخانەکەشی دانێ .

مامۆستا .. برادەرێکی هونەرمەندو بەهرەوەری رەسەنم هەیە شاکاری باشی لە هونەری وێنەکێشان هەیە . زۆریش مەردوو ی شیعرو نووسین و ناو دەنگی بەرێزتانە . لەم نیزیکانە خەریکە داستانی قەلای دم دم بە زنجیرە تابلۆیەکی خۆی وەبەر بێنێتەوە دیارە بۆ ئەم مەقسودەی سودی هەرە گەورەی لە هەر دووکتێبی ئوسکارمان و عارەبی شەمۆ وەر گرتوە . بەلام دوای ئەوەی لە بەر رۆشنایی لێکولینەوەو پێشەکیەکانی ئێوە لە هەر

دوو کتێبەکە ورد بۆتەوەو سوودی لێ وەرگرتوە ، حەز دەکا لـــە نیزیکەوە چاوی بە بەڕێزتان بکەوێ • بۆیە بە نیازین نیـــــوەی ساڵ سەفەری بەغدا بکەین ، بریاری داوە مسۆدەی هەمـــــوو تابلۆکان بێنێتە لاتان • دەلێ تەنفیزی تابلوکان ناکەم هەتـا رای ماموستای لە مەر وەر نگرم • ئیدی تکا دەکەم بۆ فتـــرەی نیوەی ساڵ کاتێکمان بۆ دیاری بکەی بۆ دیدەنیتان لە بەغـــدا شعیری ڕقی پیروزیشی گردوە بە چوار تابلۆ هەر وەها شەنگــە بێری بە تابلۆیەك •

نامەی سەید عەولای حاجی سەید حەمەد

بـەڕێز ماموستا هێمن

پێشەکی لە ناخی دڵمەوە گەرمترین سڵاوت پێشکەش ئەکەم و هیوادارم هەر دەم سەرکەوتو بیت •

ماموستا گیان • زۆر لە مێژ بوو خەریك بوو بێم بـــۆ لای جەنابت ، بەلام نازانم بلێم لە بەر چی ڕێك نەکەوت •

ئێستاش ناو و نیشانی تۆم لە ماموستا گیوی موکریانـــــی وەرگرت • من لە بیتوێن لە چوار قورنە دا ئەنیشم • لە سەیدە ـ کانی سوسنێم بەناوی بنە ماڵەی سەید ئەحمەدە هارەی رەنێ •

هەر لە دوورەوە من عاشقی تۆ بووم • جا نازانم ئایا ئەتۆش ئاوای یان نا ؟ بەلام هەر چۆنیکی هەبێ هەر تۆ مایــــــەی شانازی و ئێمە شانازی بە جەنابت دەکەین •

www.kurdishsami.com

نامەی عەلی ئەحمەد ئیبراهیم

"٢٥ی پوشپەری ٢٦٧٧ کوردی "

بۆ برای گەورەو بەرێزو خۆشەویستم ماموستا هێمن

زۆر جار لە خوای گەورە دەپارێمەوە کە وا لە تەمەنی ئێمە هەڵبگرێ و چەند ساڵێکیش بخاتە سەر تەمەنی تۆی خۆشەویست.

هەروەها پارانەوەی دووهەمم ئەوەیە کە وا نمونەی وەك بەرێزی مشوور خۆرو خەم هەلگر بۆ گەلی کوردی لێقەوماو هەر زیاد بێ . وەك فەرموودەی جەنابت کە فەرمووتە :

شیوەنی من ، شینی کوردی بێ بەشە

ئەو گەلەی حاشا دەکەن لێ ی وەشە

لەوە زیاتر پێویست بە درێژە دان ناکا ، هیوا دارم لە هەموو رازو نیازێکی دڵی خۆمم ئاگادار کردبی، بەو چەند دێرە نووسینانە .

لە دوایی گەرمترین سلاو و رێزی کوردێکی وەفادارو هەژارت پێشکێش بێ .

نامەی عومەر فارس محەمەد ـ سولیمانی

بۆ ماموستاو باوکی خۆشەویست و دڵسۆزم ماموستا هێمن گیان

لە دەروونێکی پڕ لە هەستی خۆشەویستی و دڵسۆزی یەوە گەرمترین سلاوت ئاڕاستە ئەکەم . ئومێدەوارم کە دەستی پیرێژنی رۆژگار لەمە زیاتر بە چەپۆك دا نەگرێتەوە . حەز ئەکەم بڵێم کە ئومێدەوارم لەو پەری خۆشی و بەختەوەری دا بیت . بەلام لێم ببورە کە ناوێرم چوونکە وا بزانم تا ئێستا بلبولی خۆشی بە چڵی ژیانت نەگەیشتوە . باشترین بەڵگەشم شیعرەکانی خۆتە . بۆیەش ناوێرم ئاواتی خۆشیت بۆ بخوازم چوونکە ژیانی تۆ بەشێکە لە ژیانی ئەم میللەتە بەدبەختە چارە رەشەو هەرگیز لێی جیا نابێتەوە .

ماموستای خۆشەویستم . باوەرم بەوە بە هێزە کە مرۆڤ لە ژیانا تا بۆی ئەلوێ راستگۆ بێت ئەگەر بۆشی کرا هەموو شت لە خەڵك بە تایبەت لە دۆستەکانی نەشارێتەوە . (وەك خۆت خوێنەری کوردت بە دۆستی خۆت زانیوە). بەلام خۆزگە چاوێکم گوێر بایە ئەمرەستەیەم بەر چاو نەکەوتایە کە لە رۆژنامەی (عیراق) نووسیوتە : " کاغەزم راموسیوە، مال ئاوایم لە دنیای ئەدەب و هونەر کردوە" لەدوێنێ شەوەوە کە رۆژنامەکەم دەس کەوتوە ئەوە نەبێ هێندی چاوم بە

شیعرەکانا خشاندوە ئیتر خەریکی خوێندنەوەی نامەکەتم. هەر جارەی لە سەرەوە دەس پێ ئەکەمەوە ، ئەگەمە ئەو ڕەستەیــەی لە سەرەوە دەس نیشانم کردوە. ئەدەمە پڵمەی گریان . ئـــەم بەیانەش لە خەو هەستام ڕوژنامەکەم ڕاکێشایە لای خۆمەوە.
دەستم کرد بە خوێندنەوەی نامەکەت هەمیسان خۆم پێ ڕانەگیـرا چاوەکانم پر بوون لە فرمێسك ، ویستم بە نووسینی نامەیــەك بۆ بەڕێزتان کەف و کوڵی دڵم دابمەرکێتەوە .
ماموستا گیان : لێرە دا پێم خۆشە سێ داواکاریم هەیــە لە بەڕێزتان ئەگەر بۆتان بکرێ جێ بەجێ بکەن .
١ـ تا دەستەکانت قەڵەم ئەگرن هەر پارچە شیعری تازەت هەیە ، هەر نووسینێکی تەواو نەکراوت هەیە ، تکات لێ دەکەم تەواویان کە . لێرە دا مەبەستم ئەوە نیە خوا نەخواستە لێمـــــان دوور بکەویتەوە . بەڵکو پێمان خۆشە خوای پەروەردگار لە تەمەنــی هەر لاوێکی کورد سالێك کەم کاتەوە بیخاتە سەر تەمەنی تــۆ خۆزگە من خاوەنی ئاوی ژیان بام ، قومێکم ئەدایتێ هەتا ئـــەو ڕۆژەی ئاواتەکانت ئەهاتنە دی .
٢ـ هەر چەندە داوایان لێ کردوین لە پێش منەوە لێرە دا مـــن دووبارە وەك کوڕێکی دڵسوزت داوات لێ ئەکەم (لە کوێ وە بـــۆ کوێ) تەواو بکەیت با چەند مرۆڤیکی درۆزن بە دەمی تۆوە شتی درۆ هەڵنەبەستن . مێژوی ژیانت لەکە دار نەکەن .
سپاس بۆ خوا کە بەهرەیەکی داویتێ هەتا کورد لە ســـەر زەوی بمێنی ،ناوت هەر بزرکێتەوە .

www.kerimbisami.com

نامەی شوکریە رەسول "١٩٧٣/٦/٩"

باوکی شیرین و هێمنم

سلاوێکی فێنك و بۆن خۆش کە لە ناخی دڵ و دەروونمەوە هەڵقولابێ ، پێشکەشتی دەکەم ، هیوادارم کە خۆش و لەش ساخ بیت بۆ خۆشیمان ٠

کە نامەکەتم پێ گەیشت گەش و خەندان بوومەوە بە یادی ئەو نیوە رۆژەی لەگەڵتا بووم کە بڕوا ناکەم بیرم بچێتەوە٠ خوایە کەی چوار سالی ترم لێ دەروات و چاوێکی ترم پێت بکەوێتەوەو گرێی دەروونتم دووبارە بۆم روشن و شیگار کەیت ٠

ئەزانی غەریبی دەردێکی گرانەو ناخۆشە تا مرۆڤ غەریبی نەبینێ سۆزی بۆ غەریب نابزوێ ٠ ئاگری دووری دڵمی سوتاندوە ٠ بێ بەهرەم لە هەموو خۆشێکی مۆسکۆ، چوونکە دڵم لە کوردستانە ٠ بەهارێکی خۆش و سەوزو سوورو رازاوە، هەموو کوچەو شەقامێك دڵ و دەروون پڕ دەکا لە بۆنی خۆش ، لە جوانی ، لە بەستەی شاعیرو ژیانی کامەرانی ٠ تەنها من بێ ـ بەشم، تەنهام، دڵم بە کەس ناکرێتەوە ڕانی نەرم و گەرمم بۆ کتێبەکانم راخستوەو گفت و گۆی دلم بەوان دەر دەبرم ٠ هەر لە داخا گرامێکم کریوەو گۆرانێکی فارسی خۆشی ئیرەج هەست و سۆزی جۆلانم بۆیە خەیالم بۆلات فڕیو کەوتمە نووسینی

www.kerimhisami.com

ئەم نامە کرچ و کالە . هیوا دارم لێم ببوری . ئیرەج دەڵێ !!
ئەی روژگار ، ئەی فەلەك بە من جارێ سەفا بکەو دڵم خۆش بێت
جا نازانم تۆ لە غەریبی دوور لە کوردستانی خۆت چەند جـــار
دلت خۆش بوە .
دڵ و دڵسوزەکەم .. ئاموژگاریەکانتم کردوە بە ئالقەیەکی گەورە
و خستوومەتە مێشك و گوێم ، دەبێ کیژێکی دڵسوزو بە رەوشت
و خوو رەوشتم تێك نەدەم . باسی شیعرە جوانەکانت دەکەی و
لەگەڵ جوانی زۆر شتێکی جوانت هەلبژاردوە لە ژیانتـــــــا
(جوانی) بەلام هەموو وشەیەکی دەرونت و هەموو دێرێکــــــی
شیعرەکانیشت دەزانی جوانیان لێ دەتکێ .
خوایە نەمری زۆر زۆر زۆرم خۆش دەوێت . خوا نەیکردم بە
خاوەن مال ، بریارم دابوو ژوورێکت بۆ برازینمەوە ، مەکتەبە-
یەکی خنجیلانە بە دڵی خۆت ، کتێبی فارسی و شتی جوان ..
جارجارەش شەرە شیعرێکی جوان و خۆشمان دەکرد بە دووقوڵی
هیوا دارم کە لێم ببوری لە کەم و کوری ئەم کاغەزە کاڵ و کرچە
بەلام بزانە ، نرخێکی تەواو گرانت هەیە بەقەت ئەوەی کـــــە
لە دڵمایە . شەکراو رەسول .

نامەی فاتمە محەمەد ئیسماعیل

" ٧٧/١١/١٦"

ئەم نامەیەم پێشکێش بە ماموستای بەرێز هێمن
سلاوێکی گەرم ئاراستەی ماموستای بەرێز بێ کە لە کانگای دڵ و دەرونمەوە هەڵقولابێ •

ماموستای بەرێز •• زۆر بە داخەوە کە هەواڵی نەساخیتم پرسی زۆر پەشیمان بوومەوە کە نامەم ناردو هەواڵی نەخۆشیتم زانی •

داواکارم لە یەزدان بەرەو ساخیت بەرێ و جاریکی تر بگەرێیەوە بۆ نووسینی وتە بە کەلکەکانت کە هۆی روون کردنی مێشکی رۆڵەی هەموو کوردێکە لە هەموو قوژبنێکی جیهان دا •

نامەوێ زۆر درێژە بدەم بە نامەکەم ، چوونکە ئاموژگاریەکانت زۆر کاری تێ کردم • کاری لە دڵ و دەروونم دا کرد • هەمیشە وەك ئاڵقە لە گوێمی دەکەم ئیتر خوات لە گەڵ ، ماموستای بەرێز ، رووناك کەری ری تاریك و نەزانی •

www.kerimbisarani.com

نامەی کەژاڵ ئەحمەد ـ ڕێکەوتی ١٩٧٨

ساعەتی ١٢ی شەو کە سەری ساڵی تازە بوو .

بۆ ماموستای بەڕێزم شاعیری بەرزی کوردەواری هێمن !

خۆشی و کامرانیت هیواە، دوا ڕوژی من و هەموو کوردێکی وەك منە . بۆ یەکەم جار پەردەی نهێنی وشەم لادەدەم بۆ تۆی بەڕێزو دڵسۆز .

پاش خوێندنەوەی تاریك و ڕوون لە ژیانت ئاگادار بوم. بەلام ژیانێکی زۆر تاڵ و ناخۆش بووە . ژیانی تۆ زۆر کاری کردە سەر دەروونی من .. ئەم پەرتووکە و ئەم ژیانە کەوتە بیر و هۆشم ، هەستم جولا ، حەزم کرد جێگەت بزانم ، نامەت بۆ بنیرم و هەستی خومت بۆ دەربرم . ئەمە تەنها ئاواتی من بوو و پاشان روژیك لە روژنامەیەك دا خوێندمەوە کە وا توانای جوابدانەوەی نامەت نیە . گوایا نەخۆشی . هەرچی وشەیەکم خوێندەوە ، بوو بە درك و لە هەستم هەڵچەقی و هەستی بریندار کردم . چوونکە من هیچ کاتێك نامەوەی خەبەری نەخۆشی تۆ ببیسم . هەر دەم لە خوای گەورە داوا ئەکەم کە وا شاعیرێکی بەرزی کوردمان لێ نەستێنێ و هەر پایەدار بێ .

بەڕێز من ئەو کاتە بەدی ئەکەم کە چەرخ بگورێت و بگەڕێتەوە شارەجوانەکەی خۆت ، بگەڕێیتەوە لای

دوور ولاتەکانت هیواو ئاواتم ئەمەیە .

ئێمە لاوانی شاری سولیمانی تۆ بە گەورەی خۆمــــــان دا ئەنێین. هیوامان ئەوەیە قەت شوێنت ون نەبێ . لاوانــــی شاری سولیمانی بە کورو کچەوە دائیمە ناوی تۆ و شیعـــــرە جوانەکانتیان لە سەر دەمە . لە هەر کۆرو خۆشیك دا شیعـــرە جوانەکانت ئەخوێننەوە.ئەو شیعرانەی کە لە کاتی خوێندنــەوە دا هەستی ئادەمیزاد ئەجوڵێنێ و ئادەمیزاد ئەباتە دەریـــای خەیاڵەوە .

هیواو ئاواتم ئەوەیە کە خوای گەورە هێز بخاتەوە دەست و پەنجە جوانەکانت ، هەر وەك جاران بۆ نووسینی شیعرەجوانە-کانت .

www.kerimhisami.com

نامەی **مەلا عەولای حەیاکی** (حەسەن زادە)
٧٥/٣/٢٠

کاتی نووسینی ئەم نامەیە ، مەلا عەولا لە کوردستان بوو ، ماموستا هێمنیش لە بەغدا :

شاعیری دوورە وەتەنم ... بولبولی دوور لە چیمەنم
کە شیعری تۆ دەخوێنمەوە ... دەژگریم و پێش دەکەنم
دەگریم چونکە نەتەوەکەم ... گرفتاری ئەو رۆژەیە
پێ دەکەنم کە دەبینم ... شاعیرێکی وەك تۆی هەیە
شعیری تەڕو پاراوی تۆ ... هاندەری کۆڕی خەباتە
وشەی شیرین و دڵگیرت ... هەموو مزگێنی نەجاتە
هەر چەند دەبینی گەلەکەت ... دیل و ژێر دەست و زەبوونە
هێشتا هاواری لێ دەکەی ... " دوور بنوارە،ئاسۆ روونە"
هێندی دیش بێ پشت وپناو ... ژێر دەستە بین هێشتا دەبێ
دەبێ رزگار بێ ئەو گەلەی ... شاعیرێکی وەك تۆی هەبێ

ماموستای خوشەویستم با زۆر پێ لە بەرەی خۆم زیادتر رانەکێشم . پیاوی دەوێ لە گەل تۆ ، یا باشتر بڵێم لە گەڵ خودای شیعر بە شیعر بدوێ . کاری راست بێ خاڵە مین گوڤاریکی (بەیان) ی دامێ کە " **ئێوارەی پایزی**) تێدا چاپ کرا بوو . نازانم بلێم چەندی کار کردە سەر هەست و

www.kerimhisami.com

شعورم و چۆن سەر تا بە خوارێ ئەندامی لەشی داگرتم ٠ داخم ناچێ ئەو بەختەوەرییەم نەبوو بەو سۆزەی پێت نووسیوە بۆم بخوێنیەوەو جا بەو دڵی ناسك و لە سەر هەستم تیر تیژ بە سەرت دا گریابام و قسەی خۆمان بێ بۆ خۆشت لەنگەرت بۆ راگرتبام ٠ جا با هەر گوتبایان پیاوی شورشگێر نابێ بگری باکم نەبوو ٠

هەر ئەوەندەم لە دەست دێ بلێم خوا لە من و نەتەوەکەمت نەستینی و لە عومری من بخاتە سەر عومری تۆ بۆ ئەوەی پترو پتر خزمەتی مەسەلەی رەوای گەلەکەمان بکەی و زیاتر بۆ خەبات هانی بدەی ٠ ئەمجار رێگام بدە دەستە رەق و تەق و لێوە ویشك و برینگەکانت ماچ بکەم و بە خودات بسپێرم ٠ بزانین گەنگێ دەرفەتی دیدارێکی دیکەمان بۆ رێ دەکەوێ٠

برای بچووك و تامەزرۆت عەولا

گەڕانەوەی شاعیر

دوای شورشی گەلانی ئێران هێمنیش پاش ساڵها دەربەدەری لە نێو پێشوازی گەرمی خەلك دا گەراوە بۆ نیشتمان و لە مەهاباد بە دیداری خاو و خیزان و کەس و کارو دۆست و برادەران شادو شوکر بوو٠

هێمن هەر وەك لە کوردستانی عیراق جێگای رێزو ئیحترام بوو، لە کوردستانی ئێرانیش نازی لەوە کەمتر نەبوو٠ لاوانی مەهاباد ، شاعیرو نووسەرانی کوردستان لە سەراسەری ولاتەوە دەهاتنە سەردانی هێمن و لە ئەزموونی شیعرو قسە خۆشەکانی کەلکیان وەردەگرت ٠

لە مەهاباد تا شەری سێ مانگە بەر پرسی روژنامەی کوردستان بوو، لە کونگرەی چواری حیزبی دیموکرات دا بە ئەندامی ئفتیخاری هەلبژێردراو کونگرە ناز ناوی " **شاعیری میلی** " پێ بەخشی ٠

وەزعی سیاسی کوردستان بەرەو ئالوزی دەچوو، رێژیمی کۆماری ئیسلامی نەك هەر هیچ داخوازێکی رەوای گەلی کوردی قبول نەدەکرد ، بەلکوو شەرێکی خوێناویشی بە سەر گەلەکەمان دا سەپاندبوو٠ سەر دەر کردن لە گێژاوی سیاسەتی ئەو رۆژە، پێویستی بە لێکدانەوەو ورد بینی و هەلسەنگاندنی زانستی

هەبوو . لە بەرانبەر پیلان و مل هوڕی دوژمن دا ، یەکیتـــی
حیزبی دیموکرات و پشتیوانی لە جو لانەوەی خەلك مەرجـــی
بنەرەتی بۆ چوونی راست و هەڵوێستی شورشگێرانە بوو .
بەداخەوە ماموستا هێمن سەبارەت بە هێندی ڕوداوی ناحەزو
ناراستی رابردوو لە نێو سەرکردایەتی حیزبی دیموکرات دا ،
بەو لا دا کەوت و لە گەڵ گرۆی شەش کەسی تووشی هەڵەیەکی
سیاسی بوو لە حیزبی دیموکرات کشایەوە .
بەڵام بریاری هەرەشەیی سەرکردایەتی حیزبی دیموکرات
لە مەر بە جاش ناو بردنی هێمن و تەنانەت ئەوانی دیکەش ،بۆ
چوونێکی هەڵە و دەمار گیرانە بوو . نووسەری ئەم دێرانـــە
رۆژێکی تەواو لە سەر ئەو مەسەلەیە لە گەل دەفتەری سیاســـی
لە دۆڵی شیخان وتوو ویژیهەبوو . من دەمگوت جاش بـــەو
کەسانە گوتراوە کە دژی جو لانەوە چەکیان هەلگرتوە . ئەوانە
ئێستا بیرو باوەریکی تایبەتی خۆیان بلاو کردوتەوە . وەبـــە
کردەوە دژی حیزب و جو لانەوە هیچیان نەکردوە . راست نیـــە
وا بە تالوکە ناوی جاشیان بە سەردا ببرین . غەنی بلوریان و
هێمن بۆیە نابن پێ یان بگوترێ جاش . بە داخەوە خۆ بـــە
زۆر زانین و هێندی قین و ئێرەیي ویشك لە مەنتق و سیاسەت
بە هێز تر بوو .
بە پێچەوانەی بریاری رێبەرانی سیاسی لە کوردستـــــان
کەس هێمنی بە جاش نەزانی . هێمن هەر وا جێگای رێـــــزو
ئیحترام بوو . سەرە رای ئەوە کە پێشمەرگە سەردانی هێمنـــی

www.kerimhisami.com

قەدەخە کردبوو ، د ۆست و ناسیاوی و ئەدەب دۆستانی کـــورد تەنانەت لە کوردستانی خوارووشەوە دەهاتنە سەردانی هێمـــن.

ماموستا هێمن لە کاتی پیری و کەنەفتی و شپرزەیـــــی ئابووری و نەداری دا، دیسان نەوێستا ، نەی هێشت زمان وشیعر و ئەدەبی کوردی لە کوردستانی داگیر کراو بە جارێك بفەوتێ و قورو قەپی لێ بکرێ . هەوڵی دا سروەی خستە کار . بـــــلاو کردنەوەی سروە لە هەل و مەرجی ئەورۆی کوردستــــــان دا خزمەتێکی گەورەیە بە فەرهەنگ و زمان و ئەدەبی نەتەوەکەمان.

هەر بۆیەش لە لایەن شاعیرو نووسەرو ئەدەب دۆستەکانــــی کوردەوە پێشوازی لێ کراوەو ئەوەش بە ناوی هێمن تۆمارکراوە.

بە داخەوە هێمن نەگەیشت لە بەرهەمی تیکوشانەکەی چیژە وەرگرێ . شاعیری ناوداری کورد لە ١٧ی مانگی ئەوریلی ١٩٨٦ " ٢٨ی خاکەلیوە " دلی پر لە هەست و کوڵ و دەردو داخـــی ، دڵی پر لە ئەڤین و خۆشەویستی ، دڵی پر لە قین و غەزەب لە دوژمنانی مرۆڤایەتی و ئازادی ، دڵی سادەو پاك و بێ غەشـــی لە لێدان کەوت .

هێمن مالاوایي لە شیعرو ئەدەبی کوردی کردو بە قەولــــی شاعیر :

هەتیو ما شیعرو نووسەر تۆو برابــــوون
هونەر پاکی لەگەل تەرمی ئەوا چــــوون

لە پاشی وان حەرامە شیعری کــــــوردی
نەمێنی تازە رەنگە باوو بــــــوردی

گەلی قەدری نەزانی چوو لە دەستـــــی
دەبینی ڕۆژێ گەستی گوستی دەستـــی

لە شین و پرسەی هیمن دا نەك هەر لە کوردستان بەلکـــو لە ئوروپاش کۆڕو کۆبوونەوە ساز کران ، شیعر گوتران و وتار نووسران ٠ هێنانەوەی شیعرەکانی شینی هیمن و باسی پرسە و سەرەخۆشی و نووسراوەکان بەم بۆنەوە ، کاریکی زیاتـــــر و باسێکی جیاوازیان گەرەکە ٠

هەرچەند بۆ لێکولینەوەی شیعرەکانی هێمن و باســــی نووسینی پەخشانی ئەو شاعیرە مەزنە ئەم نووسینە کورتــــەی من نابێ رووی مەجلیسی هەبێ ، بەلام دیسان هیوا دارم کـــە یەك لە سەدی ئەرکی دۆستایەتی و هاورێي و هاو ولاتیم لـــە ئاست ئەم شاعیرە مەزنەو ئەم نووسەرە بە زەوقە بـــە جـــێ گەیاندبێ ٠

ماموستا هێمن چەند مانگ پێش کۆچی دوایي ، نامەیەکـی دۆستانەی بۆ نووسیوم ، بە بلا و کردنەوەی دەست خەتی خـۆی لە گەڵ سلاو بۆ گیانی پاکی هێمن نووسراوەکەم کوتایي پـــێ دێنم ٠

www.kerimhisami.com

دەقی نامەی ماموستا هێمن بۆ کەریمی حیسامی

برای بەڕێز و خۆشەویست و دۆستی لە مێژینەم
کاک کەریمی حیسامی
لە پێش هەموو شتدا دەستت دەگوشم ، راتدەمووسم و بە گەرمی لە حاڵ و ئەحواڵی خاو و خیزانت دەپرسم . هیوادارم خۆت و براژنم ساخ و سلامەت و لە بەلا دوور بن .کەماڵ و شلێریش تا ئێستا خوێندنیان تەواو کردبێ . بەس نەبوو ئەگەر هەزاران گوێرەوەری ، چەرمە سەری و دەربەدەریت دیو ئەو هەموو پەندو گۆڵمەزەت بەسەر هات و پاشی گەلێك تێکوشان و هەڵسوران ، سوکایەتی و بوختانت پێ کرا،دیسان بە منداڵە ـ کانت خوێند . یا خوا لە بەلا دوورو پیاو چاك و روو سوور دەرچن . مینای ناموسیان نەشکێ و هیوای دوا رۆژی کورد بن نەك ئی بێگانە .

ك.کە گیان ئەگەر درەنگ توانیومە نامەت بۆ بنووسم سوچم نیە نەم دەزانی ناوونیشانت چیە . ئەم هاوینە سەری ماموستا گەورەکانی ئەدەب و فەرهەنگی کوردەواریم داو لە جەنگەی گەرمای کەرەج دا پاش زیارەتی ماموستا سەید تاهیری هاشمی و ماموستا رەبیعی کە بریا دیباتن و زانی بات چەند پرو زانان،چوومە خزمەت ماموستا هەژاری خۆمان ، بەراستی گەرما دەردی دامێ . نەخۆش کەوتم و تا ماوەیەك لە کار کەوتم. کە چوومەوە دەفتەری ئینتیشاراتی سەلاحەدین ئەییوبی

ناوەندی بڵاو کردنەوەی ئەدەب و فەرهەنگی کوردی . سەرم سوڕ ما پاش بڵاو بوونەوەی ژمارە یەکەمی " سروە " ئەوەندەمان شیعرو نووسراو نامە بۆ هاتبوو ، کەڵ بڕی لێ نەدەکرد .
کەوتمە یادی " **داشە هارە**" ی (١) پێشوو کە جاران ئەگەر شتی وای دیبا بە گوڵمە فرمێسکی هەڵدەوەری . ئێمە نەماندەزانی فارسی گوتەنی " اشك تمساح است " لە نێو نامەکانی دەرەوە دا چاوم بە نامەی باوکی کەمال کەوت کە زۆر کورت بوو بەلام دەس بەجێ خەتە کوێتم ناسیەوە لە دەفتەردارەکەم پرسی : ئایا سروەت بەم ئادریسە ناردوە . گوتی نەك سروە بەڵکو پاشەڕۆکیشمان کە ئی خۆمان نیەو کڕیومانە بۆم ناردوە و پوڵیشمان پێ نەگەیوە . گوتم قەی ناکا هەرچی تازەمان دەرچوو بۆی بنێرە ئەگەر پوڵیشی نەنارد چ بکەم لەسەر خۆمی حیساب بکە . گوتی بە چاوان ئەم کورە زۆر کوڕێکی باشە ڕەنگە بشت ناسێ، بەلام خەتەکەی نەناسی بوی منیش پێم نەگوت . بۆ خۆت دەزانی دەس پێ کردنی کارێکی وا گرینگ بە هێزێکی کەمەوە کارێکی چەند گرانە . بەلام پێشوازی خەڵك لە سروە بۆ خۆشمان جێ بڕوا نەبوو . شمال و جنوبی کوردستان تەنانەت خزمەکانی قۆچانیش نامە و نووسین و شیعریان بۆ ناردبوین و هانیان دابوین . دیارە خەلك چەند تامەزرۆیە و چەندی ئەدەب و فەرهەنگی خۆی خۆش دەوێ . ئاخ دەبێ ئیعتراف بکەین ئێمە خەڵکمان نەناسی بوو ، نەمان دەزانی چەند لە پێش ماموستا زاناکانمان دایە . خوا بە گژ

(١) مەلا عەولای حەیاکی یە .

ئیمپریالیزم و لیبرالیزم و گەدەو گودەی خۆمان دا بچێ کە
نەیان هێشت لەو هەل و دەرفەتە زێرینە کەلك وەر بگرین و
هەر یەکەیان بۆ لایەك هەڵدا شتین و لێکیان هەڵ برین ، دەنا
دەمانتوانی خزمەتی گەورە بە ئینسانیەت و بە گەلە چەوارە
رەش و بێ بەشەکەمان بکەین ٠ ئێستاش نەچوە بچێ٠ پێم وایە
دەرفەت بۆ خزمەت هەر ماوەو زۆریشە ، جارێ ئەوە ئێمە بە
هەموو هێزو توانا مانەوە خەریکی ژیاندنەوەو بووژاندنەوەی
ئەدەب و فەرهەنگی کوردی دەبین ٠ بۆ خۆت دەزانی کار، ئەویش
کاری وا گران لە هەوەڵەوە گیرو گرفتی زۆرە ، بەو حاڵەوە بە
دیتنی ژمارە ۲ی سروە بۆت روون دەبێتەوە تا چ رادەیەك
چووینە پێش و جگە لە خوشك و براکانی خۆ ولاتی خوشك و
براکانی دەرەوەی ولاتیش کاری ئێمەیان زۆر پەسەند کردوە ٠
نەك هەر بۆیان نووسیوین ، بەڵکە دەفتەرەکەمان بۆتە دیوەخانی
حەمە ئاغای کۆیە و دەرکی بۆ هەموو کەس ئاواڵەیەو هەمیشە
پرە لە دڵسوزانی خەلك ٠ بە تایبەتی لەم هاوینەدا خوێندکاران
و رووناك بیرانی دەرەوەو خۆمانە پێ یان لێ نەبریوین ،
یارمەتیان داوین ، رەخنەیان لێ گرتوین و رێ نوێنیان کردوین٠
ئێمەش لە بورجی عاج دانەنیشتوین و خۆمان بە تافتەی جودا
بافتە نازانین ٠ راستە زۆر لە کار دەبین ، بەلام زۆریش فێر
دەبین ٠ نازانم لە بیرتە یا نا جارێك وتارێکی باشم نووسیبوو
گوتبووم نووسەر دەبێ لە نێو خەلکدا بێ و لە خەڵك فێر بێ
و ئەوەی فێری بووە بە وردی و جوانی بیداتەوە بە خەڵك، بەلام

سەردەبیرە نازدارەکەمان، فەرمووی ئەوە تەوهین بە زانایانەو چاپی ناکەین . ئەمما من باشم لە بیرە تۆ تاریخچەی " صهیونیسم " ت نووسیبوو ، جوانیشت نەخشاندبوو، دیسان بەو بیانوە کە رەنگ بێ بلێن ئەوە بۆ خاتری عەرەبان نووسراوە نەی هێشت چاپ بکرێ . هەی وەبەر یەکاوی عەرەبان کەوێ . پیاو،کای کۆن بە با نەکەین بە پەکو پەکو چ ناکرێ. لەوەیپاش چ بکەین دیارە،مەبەستم ئەوە یە، چۆن ئەدەب و فەرهەنگەکەمان بەرەو پێش بەرین و لە نەمان رزگاری بکەین . ئەوە شانمان بۆ داخستوەو هەموو کات و وەخت و ژیانی خۆمان بۆ تەرخان کردوە . دیارە لە من باشتر دەزانی ئەدیب دەبێ تعهدی هەبێ ئەدەبی بەرەڵلا رێگا لە خەڵك ون دەکاو هەتلەی دەکا .

کاکە گیان ئارشیوەکەمان لە باری کتیبی کوردیەوە دەوڵەمەند نیە . بەلام بە سەری تۆ دەگەل ئەوەش دا دەرەتانمان نەبوە ئەوەندەمان شریتی فولکلوری کوردی کۆ کردۆتەوە هەر مەپرسە ، ئەوە وردە وردە دەیانخەینە سەر کاغەز . دەس نووسی باشیشمان هەن خوا یار بێ ئەوانیش رێك و پێك و چاپ دەکەین تازە تێ دەگەم چەند گەنجی شاراوەو چەند ئیستیعدادی نەپشکوتوو لەمکوردستانە هەن . لە باری نووسین دا رێبازی نالی مەزنمان گرتوەو لهجەی نێوەراستمان هەڵبژاردوە. دیارە لە شیعرو فولکلۆری دەوڵەمەندی لهجەو بن لهجەکانی دیکەی کوردی کە بەرێزەوە تەماشایان دەکەین کەلك وەردەگرین و چاپیان دەکەین و وشەی جوان و رەسەنیان لێ هەلدەبژێرین .

www.kerimhisami.com

ئەوە هەنگاوێکە کە بۆ پێك هێنانی زمانی یەك گرتوو هەڵی دێنمەوەو هیواداریین زوتر لە خەلك بچینە پێش . کاکە ئێمە لە ئەدەبی دەوڵەمەندی زمانی فارسی کە خزمی هەرە نیزیکی زمانەکەمانە کەلك وەردەگرین . وەك نووسەرەکانی ئەو دیو نین بە عەرەبی بیر بکەینەوەو بە کوردی بنووسین و ئەویش بە کوردی داتاشراو . ئەگەر بە فارسیش بکە ینەوە دیسان زۆر لە زمانەکەی خۆمان دوور ناکەوینەوە . چوونکە رێزمانەکەمان هێندە لە رێزمانی فارسی دوور نیە . هەتا پێمان بکرێ خۆ لە وشەی داتاشراو دەپارێزین . خۆ ئێمە لە خەڵکی دیکە زیاتر نین . بەداخەوە فەرهەنگێکی ئەوتۆی کوردیمان لە دەس دا نیە کە منداڵێکی کورد رازی بکا . بەلام فەرهەنگ و لغت نامەی فارسی زۆر باشمان هەن ، بە گیانی تۆ شیعرێکی نالیم نەدەزانی .

" فرهنگ معین " بۆی حەل کردم . کاکە نازانی لەو سالانەی دوایی دا کتێبی کۆن و نوێی وا بە فارسی بلاو بوونەوە کە وەك دەریا شەپۆلان دەدەن . بەلام حەیف من دەرفەتی خوێند ـ نەوەم نیە . کارم زۆرە و پیرترو بێ هێزتریش بوم . لەگەل ئەوەشدا زۆر هاتوو چۆی دوکتورانم کردوە نەخۆشی دەمارەکانم هەر لە زێدەیەو چاری نەکراوە بێ خەویش لەوێ راوەستێ .

کاکە گیان بریارمان وایە هەر کەس و هەر کتێبخانەیەك پوڵی ئابوونەمان بۆ بنێری و بە نووسین داوامان لێ بکا ، هەر چەندی بیەوی چاپەمەنی خۆمانی بۆ بنێرین . هەرکەس شتمان بە ناوی خۆی بۆ بنووسی بە مەرجێکی لە چوار چێوەی سروەدا

بگونجێ یا نووسراوێکی ئەدەبی و فەرهەنگی و مێژوویي سەربە خۆ بێ و ئیجازە بدا ئەگەر پێویست بوو لە باری زمانەوە نە لە باری نێوەروکەوە دەسکاری بکەین بە منەتەوە چاپی بکەین . جا ئەگەر پێت خۆش بێ نازناوێك هەلبژێری بەو ناز ناوە بلاوی دەکەینەوە . دیارە ئەتۆش لەو بریارە جوێ نی ، من تۆ باش دەناسم و دەزانم و دەزانی چ بۆ کوێ بنووسی هەرچی ئەدەبیو فەرهەنگی و مێژوویي بۆمان بنووسی بێ پەروایانە بۆمان بنێرە جا هەر ناوێکی هەلّی دەبژێری سەربەستی، بەم ناوە چاپی دەکەین . «ا فسانەهای کردی کریم کشاورز ـ ت» کردبۆوە کوردی ، ئەگەر چی ئەو باشی وەر نەگێرابوو ، ئەگەر ماوە'رەنگ بێ بە کەمێك دەسکاری یەوە بتوانین چاپی بکەین و رمێنێشی دەبێ و حەقی وەرگێرانیش دەدەین .

خەریکین لە هێندیك شارەزا و ماموستای کوردی زان دەعوت بکەین بۆ دیتنی ئینتشاراتەکەمان بێنە ورمێ ، ئایا تۆش وەك لێ زانێکی کورد ، دەتوانی دەعوەتەکەمان قبول بکەی یان نا ؟ کەیفی خۆتە بەلام لە نووسین بێ بەشمان مەکە . لە ئەنجامدا داوای خۆشی و سلامەتی بۆ هەموو لایەك دەکەم وەکیلی سلاوان بە .

برا گیان بە تاسەوە ئارەزوی دیدارت دەکەم ، ئەگەر لە نووسینی ئەم نامە تەنەخی رووی داوە سووچی ئاغای دەفتەرد ار بوو کە درەنگی نامەکەت دامێ .

براتْ هێمن

بۆی بەڕێز و خۆشەویست و دۆستی لەمێژینەم کاک کەریمی حیسامی

لەپێش هەموو شتێکدا دەستت دەگوشم، ڕاست دەنووسم وە بەگەرمی ئەحواڵی (ئەهل و) خاو خێزانت دەپرسم، هیوادارم خۆت و برادەرانم ساغ و سەلامەت و لە بەلا دوور بن و کەمال ڕشتلێرشی تا ئێستا خوێندنیان تەواو کردبێ. بەس ئەبێ ئەگەر هەزاران کوێرەوەری، چەرمەسەری و دەربەدەریت دی و ئەو هەموو پەند و گوڵمەزێت بەسەرهات و پاشی گۆڵێکت تێکەوت و هەڵسووڕاوەکان سەروکاریتی و نووسینەکانت پێکرا ئێستا بە منداڵەکانت خوێنرێن. یاخوا لە بەلا دوور و سیاو چاک وەردوو دەرچن. مینیای نامووسیان نەشکێ و هیوای داهاتووی کوردی تێک نێ بشکێنە.

کاکە ئێوان! ئەگەر دەرەنگ نامەت توانیمە نامەت بۆ بنووسم سووچم نییە ئەبەدەزانی نادەنیشانت چییە؟ ئەم هاوینە سەری ماموستا گەورەکانی ئەدەب و فەرهەنگی کوردەوارم دا ولە جەنگەی گەرمای گەرمادا پاشی زیارەتی ماموستا سەیید تاهیر هاشمی و ماموستا ڕەحیمی قازی دیسانم و نزانی تابت چەند پیر و نزانان چیدەمە خزمەت ماموستا هەژاری خوان بە ڕاستی گەرما دەوری دابێ. ئەحوش کەوتم وتا ماوەیەک لەکار کەوتم کە چووینە وە دەفتەری ئینتشاراتی صلاح الدین ئەیوبی کە ئامانجی بلاوکردنەوەی ئەدەب و فەرهەنگی کوردی، سەرم سوڕما پاشی بلاو بوونەوەی ژمارەیەکی دەسرە ئەوەندەمان شێعر و نووسراو و نامە بۆ هاتبوو کل بڕی لێ نە دەکرد. کەوتمە یادی دەرەشە ماو چێشووکە جاران ئەگەریشتی وای دنیا بە گۆڵمە قرێسکی هەلوەدەری و ئێمە ئەهلی ئەنەزانی نارسی گوتنی و داشت تماح؟ لە شێر نامەکانی دەرەوەدا چاوم بە نامەی یادی کەمال کەوت کە زۆر کورت بوو. بەلام دەستبەجێ خەتەکەتم ناسیەوە. ولە دەفتەردا بەکەم پرسی: ئایا سەردەت بەم ئاوایە ناردوە. گوتی ئەک سەردە بەکلا پاشەڕۆکیشیان کە ئێ خوان نییە و کرێیانە بە نامەوە و پووڵیشیان پێ ئەگیرە، گوتم قەی ناکا هەرچی تازەمان دەچید بۆی بنێرە ئەگەر بۆ پیشی نەنارد چیکەم لەسەر حیساب بکە. گوتی بەچاوان. ئەم کورە زۆرە کوڕێکی باش و زۆر گەنجی بە تەماس بەلام خەتەکەی نەناسی بوو. منیش پێم نەگوت. بۆخۆت دەزانی دەستپێکردنی کارێکی وا گرینگ بە چیزێکی کەمەوە کارێکی چەند گرانە. بەلام پێشوازی خەڵک لەسەردە بۆ خۆشیان جێی بڕوانە نەبوو. شێلی چنبوو کوردستان تەنانەت خزمەکانی قووچانیش نامە و نووسین و شێعریان بۆ نارد بوون و هاتیان دابوون دیارە خەڵک چەند تامەزرۆیە و چەندی ئەدەب و فەرهەنگی خۆی خۆش ئەوێ. ئاخ دەبێ ئیعتراف بکەین وڵە وەگەڕەی خوان دابێ کە تەنیا ئێستەش لە پێش ماموستا زاناکانمان داین. خوا بەگژ ئیمپریالیسم لیبرالیسم بۆڵلایەک هەڵماشێتن وڵیکی هەڵبڕن دەنا دەمانتوانی خزمەتی گەورە بە ئینسانیەت و بە گەلەچارەڕەش جارێ ئەوە ئێمە بە هەموو هێنەو توانا ماندوو خەریکی ژیاندنەوە و بووژاندنەوەی ئەدەب و فەرهەنگی کوردی دەبین. بۆخۆت دەزانی ئێستاش نەجیەوە بچن کیم وایە دەرفەت بۆ خزمەت هەرماوە و زۆرە بەدەستی ژمارە ٢ سەردە بۆت ڕەوان دەبێتەوە تا چ ڕادەیەک هیوادێنە پێش و جگە لە خۆشێکی هەموویان نووسیویەتی، بەکلە دەفتەرەکان بۆتە دیوەخانی هەمە ئاغای گۆیای بە و کارە ئێمەیان زۆر پەسند کردوە. بە هەموو کەسی ئامادەیە و هەمیشە پیرە لە دڵسۆزانی خەڵک. بە تایبەتی لەم هاوینەدا خوێنەکارا و زانکۆیی و خوێنەری برایانی دەرەوە وخوانە پێیان لێ ئەبریوین یارمەتیان دادین، ڕەخنەیان لێ گرتوین و ڕێنموونیان کردوین، ئێمەیش لە بەرچاوداوا دانیشتووین و خوان بە تاقەتی جودا باقە نازدێین.

ڕاستە زۆر لەکار دەبێ، بەڵام زۆریشی فێر دەبێ. نازانم لەبیرتە یا نا چاپی و تاریخی بابم نووسیبوو و کۆششم کرد [illegible]
دەبێ لەشێر خەڵکدا بێ وڵی خەڵک فێری بێ و ئەوەی فێری بووە بە وردی و جوانی بیباتەوە بۆ خەڵک. بەڵام سەرەڕەی نازداو
فەرمووی ئەوە تەرحێکی بە زانایانە و چاپی ناکرێ. ئەوجار من باشم لەبیرە تۆ تاریخچەی [illegible] ات نووسیبوو و جوانیشت
نەخشاندبوو [illegible] بە بیانووە کە رەنگی بڵاو بێتەوە خاتری عەرەبان نووسراوە نەتهێشت چاپ بکرێ. هەموو وەبەر
بەکاوەی عەرەبان کەوت. یادگاری کۆن بە بانگ کرێ بە [illegible] چ ناکرێ. لەوە باشتر چیکەین دیارە [illegible]
چونکە ئەوەی و فەرهەنگەکانمان بەرەو پێش ببرێ و لەوان یارمەتی بکرێ. ئەوە ئێستا [illegible] و [illegible] دوو
وڕێنی ئەوان بۆ ئەرخان کردوە. دیارە [illegible] ئاشتر دەزانی [illegible] ئەدیب [illegible] ئەوەی بە [illegible] لەخەڵک وون دەکا و
[illegible] دەکا.

کاکە گیان! ئێستەکان لەباری کتێبی کوردی یەوە دەوڵەمەند نیە، بەڵام بەسەری تۆ وەگەل ئەوەش ئەوە تاکانی ئەبوو
ئەوەندەیان [illegible] کوردی کۆ کردۆتەوە [illegible] ئەوە وەوە دەوڵەمەند [illegible] دەستنووسی باشتیان لەلا خالی
ئەوەیشی ڕێک و چاپ دەکرێ. ئازە ئی دەتوانم چەند گۆڤاری شارەوە و چەند ئەوەندەی [illegible] لە کوردستانەکان لەباری نووسینی دا
بیبازی نالی [illegible] گرتوە و [illegible] ڕاستان هەڵبژاردوە. دیارە لە شیعر و [illegible] دەوڵەمەندی لەهەموو لەهجەکانی دیکەی کوردی [illegible]
[illegible] کورد و [illegible] چاپیان دەکرێ و [illegible] جوان [illegible] لەهەڵبژێرن. ئەوە [illegible] کە بۆ یەک [illegible] زمانی [illegible] هەڵبژێرن
و [illegible] زۆرتر لەخەڵک [illegible]. کاکە [illegible] لە ئەوەی دەوڵەمەندی [illegible] زمانی فارسی [illegible] زمانەکانە [illegible] دەردەگرن. وەک
[illegible] [illegible] و کوردی نووسینی و ئەوەش بە کوردی [illegible]. ئەوە [illegible] زۆر لە
زمانەکان [illegible] دوور ناکەوێتەوە. چونکە زمانەکەمان [illegible] لە زمانی فارسی دوور نیە. [illegible] و [illegible]
[illegible] لە خەڵکی دیکە زیاتر [illegible]. [illegible] فەرهەنگی [illegible] کوردیان [illegible] لەمنداڵی کورد [illegible]. بەڵام [illegible]
فەرهەنگ و لغت [illegible] فارسی زۆر [illegible] [illegible] بەگیانی تۆ [illegible] ئەوە زانی «فەرهەنگ [illegible]» بۆم حەل کردم. کاکە
[illegible] دوایی دا [illegible] کتێبی کۆن [illegible] دا بە فارسی [illegible] دەربڕینەوە کە وەک [illegible].. بەڵام [illegible]
کردووە ئەم [illegible] نەبووم نیە. [illegible] زۆرتر و بێ [illegible] ببەم. [illegible] ئەوەشدا زۆر [illegible] و [illegible] دوکتورانم
[illegible] لە [illegible] کاکە گیان!
[illegible] بە خۆشی [illegible] بارە دەستی.

بەیاریان [illegible] هەر کەس و هەر کتێبخانەیەک [illegible] بۆ ئەم [illegible] و [illegible] داوایان لێ [illegible] چاپ [illegible]
خەباتی بۆ [illegible] و هەر کەس [illegible] بە [illegible] خۆی بۆ [illegible] بە [illegible] بە چوار [illegible] سەرەوە [illegible] یا [illegible]
و فەرهەنگی و [illegible] سەر بەخۆ [illegible] بەبێ ئەوەی [illegible] لە [illegible] زمانەوە [illegible] دەست [illegible] چاپی بکرێ
[illegible] بێ ئازاد [illegible] هەڵبژێری [illegible] بڵاوی [illegible]. دیارە ئەوەش [illegible] چ [illegible]. من [illegible] دەناسم و [illegible]
[illegible] چاپی دەکرێن. [illegible] لە [illegible] و فەرهەنگی و [illegible] [illegible] هەڵبەتە [illegible]
[illegible] دەستکاری [illegible] چاپی بکرێن [illegible] ئەوەی [illegible]. ئەفسانە؟ کۆڕی کۆمەڵ [illegible] کورد [illegible] کوردی [illegible] و [illegible] گیرابوو. ئەگەر [illegible]
[illegible] دەبێ و [illegible] دەگرێنیش دەدرێ.

خەریکین لە [illegible] شارەزا و مامۆستایانی کوردی زان دەعوەت بکەین بۆ [illegible] ئیشارەتەکەمان [illegible] و [illegible]
ئایا تۆش وەک [illegible] کورد دەتوانی دەعوەتەکەمان قبووڵ بکەی یا نا؟ [illegible] بەڵام لە [illegible]
لە [illegible] داواتە خۆش و سەلامەتی بۆ [illegible] دەکەم و [illegible] سڵاوان بە
[illegible] بەتاسەوە ئارەزووی دیدارت دەکەم و ئەگەر لە نووسینی ئەم نامە [illegible]
ئاغای دەفتەر دار بووم کە درەنگی نامەکەت دامێ.

براکەت هێمن

www.kerimhisami.com

MEMORY OF HEMIN

BY
KERIM HUSSAMI

SWEDEN - 1987